

**GLOBAL
INITIATIVE**
AGAINST TRANSNATIONAL
ORGANIZED CRIME

JIJI LA TOFAUTI

USALAMA WA MIJI, UHAMIAJI NA MABADILIKO
YA HALI YA HEWA NA ATHARI ZAKE KWA JAMII
YA WASOMALI, EASTLEIGH, NAIROBI

Antônio Sampaio | Ken Opala

JULAI 2026

SHUKRANI

Waandishi wangenda kuwashukuru, kwanza, washiriki wa Majadiliano ya Usalama wa Pamoja huko Eastleigh, ambao walishiriki uzoefu wao kuhusu ukosefu wa usalama na mawazo yao ya kuboresha jamii yao. Pia tungependa kuwashukuru washirika wetu katika mashirika ya kijamii ambao walifanya kazi kwa bidii kuhakikisha mafanikio ya jaribio hili: Salim Juma na Samwel Omondi kutoka Mtandao wa Amani wa Jamii wa Kamukunji, na Abdinisir Adan Ibrahim na Collins Ayoo kutoka Shirika la Utetezi la Kaskazini. Shukrani nyingi pia kwa Bernice Apondi na Julia Stanyard, ambao walitoa uongozi na mpangilio muhimu wa mradi kwa ajili ya mazungumzo. Mwishowe, tunashukuru sana Ofisi ya Mambo ya Nje, Jumuiya ya Madola na Maendeleo ya Uingereza kwa kuamini wazo hili na kufadhili jaribio la mradi tunalotarajia litakua katika maeneo mengine.

KUHUSU WAANDISHI

Antônio Sampaio ni mtafiti huru katika amani ya kimataifa, usalama, uhalifu uliopangwa na migogoro. Ana uzoefu wa miaka 20 wa kutafiti mada tata katika Amerika Kusini, Afrika na Asia Kusini, ikiwa ni pamoja na mazingira yaliyoathiriwa na migogoro kama vile Somalia na Afghanistan. Antônio alifanya kazi kwa miaka mitano kama mchambuzi mkuu na kiongozi wa mada katika Mpango wa Kimataifa Dhidi ya Uhalifu wa Kimataifa Uliopangwa (GI-TOC). Amechapisha sana, katika majarida yaliyopitiwa na wenzake na kwa mashirika ya sera, haswa kuhusu usalama wa mijini na kuzuia vurugu.

Ken Opala ndiye mratibu wa nyanja ya Afrika Mashariki kwa GI-TOC. Hapo awali alifanya kazi katika Nation Media Group kama naibu mhariri wa uchunguzi na kama mhariri mkuu katika *Nairobi Law Monthly*. Ameshinda tuzo kadhaa za uandishi wa habari, ikiwa ni pamoja na Mwandishi wa Habari wa Afrika wa Mwaka wa CNN 1997, Mwandishi wa Habari wa Magazeti wa Kenya wa Mwaka wa 2000, Tuzo ya Peter Jenkins ya Uandishi wa Habari wa Uhifadhi 2002 na Tuzo ya Lorenzo Natali 2003.

© 2026 Mpango wa Kimataifa Dhidi ya Uhalifu wa Kimataifa Uliopangwa.
Haki zote zimehifadhiwa.

Hakuna sehemu ya chapisho hili inayoweza kunakiliwa au kusambazwa kwa namna yoyote au kwa njia yoyote bila ruhusa ya maandishi kutoka kwa Mpango wa Kimataifa.

Jalada: © Billy Mutai/SOPA Images/LightRocket kupitia Getty Images

Tafadhali elekeza maswali kwa:

Mpango wa Kimataifa Dhidi ya Uhalifu wa Kimataifa Uliopangwa
Avenue de France 23
Geneva, CH-1202
Uswisi

www.globalinitiative.net

YALIYOMO

Muhtasari	1
Pointi muhimu	2
Utangulizi	3
Udhaifu na uhusiano wa serikali na jamii	5
Wakimbizi na wahamiaji wa hivi karibuni.....	5
Mahusiano ya polisi na jamii.....	7
Utakasaji wa pesa na unyanyapaa wa uhalifu	9
Usafirishaji haramu wa binadamu na biashara haramu ya binadamu	11
Ulaghai wa hati	14
Unyakuzi wa ardhi	16
Magenge na dawa za kulevya haramu	18
Kutambua changamoto za utoaji wa huduma za kushughulikia	20
Maelezo	24

MUHTASARI

Eastleigh ni kitongoji chenye shughuli nyingi jijini Nairobi chenye idadi kubwa ya Wasomali, na kinajulikana kama 'Mogadishu Ndogo'. Ingawa ni mojawapo ya vituo vya biashara vilivyofanikiwa zaidi katika mji mkuu wa Kenya, Eastleigh inakabiliwa na matatizo ya usalama wa mijini ya muda mrefu yanayohusiana na biashara haramu ya binadamu, unyakuzi wa ardhi, vurugu za magenge na biashara haramu ya dawa za kulevya. Kihistoria, uhusiano kati ya polisi na jamii ya Wasomali umekuwa ukidhoofishwa na madai ya uhalifu (mara nyingi yanarudiwa na wanasiasa) yanayohusiana na utakatishaji fedha, magendo na shughuli za itikadi kali.

Baadhi ya masuala haya ya usalama wa mijini yanaweza kuzidishwa na mabadiliko ya hali ya hewa. Nairobi ni mojawapo ya miji mingi inayotafutwa na wahamiaji na wakimbizi wa Somalia, baadhi wakiwa wamehamishwa kutokana na usumbufu unaohusiana na hali ya hewa. Na Eastleigh, ikiwa na jamii yake kubwa ya Wasomali, huwa ni eneo linalotembelewa sana. Lakini wafanyabiashara haramu wa binadamu na wasafirishaji haramu pia huvutiwa na eneo hilo kutokana na urahisi wa kushirikiana na maafisa wa umma na wafanyakazi wa hoteli, na kuwawezesha kupata hati bandia na kuwaweka wahamiaji na wanawake wasio na hati miliki kwa madhumuni ya unyonyaji wa kingono.

Muhtasari huu wa sera unalenga kuongeza uelewa wa masuala ya usalama mijini yanayoathiri jamii ya Wasomali huko Eastleigh, hasa yale yanayohusiana na uhalifu uliopangwa. Changamoto hizi ni pamoja na mabadiliko ya hali ya hewa kama kizidishi cha hatari – kwa mfano, kama sababu ya kusukuma uhamiaji kutoka maeneo ya vijijini ya Somalia na kaskazini mwa Kenya.

Gazeti hili limetokana na mijadala ya meza ya duara iliyofanyika kati ya Novemba 2025 na Februari 2026 kama sehemu ya mradi wa Majadiliano ya Usalama wa Pamoja, unaofadhiliwa na Ofisi ya Mambo ya Nje, Jumuiya ya Madola na Maendeleo ya Uingereza. Lengo kuu la mradi huo lilikuwa kuziba pengo la uaminifu kati ya vikundi ambavyo mara chache hujadili masuala haya na mara nyingi huwa havielewani, na kuwatia moyo kujadili jinsi bora ya kufikia usalama wa mijini. Vikundi vilivyohusika vilikuwa watekelezaji wa sheria na wawakilishi wa serikali kwa upande mmoja, na wanachama wa asasi za kiraia za Eastleigh, ikiwa ni pamoja na mashirika ya kijamii, wakazi na wanachama wa wakimbizi wa Somalia na jamii za wahamiaji wa hivi karibuni, kwa upande mwingine. Muhtasari wa sera pia unatumia mahojiano jijini Nairobi na wanachama wa mashirika ya kijamii, wanaharakati, wamiliki wa biashara, maafisa wa serikali, maafisa wa polisi na wakazi wa jumla wa Eastleigh, ikiwa ni pamoja na wakimbizi. Mahojiano hayajatajwa majina ili kupunguza hatari kwa wazungumzaji.

Matokeo makuu mtambuka ni kwamba masoko tofauti haramu yameunganishwa na kuimarishwa katika mzunguko mkali huko Eastleigh. Kwa mfano, washiriki wengi wa mazungumzo na waliohojiwa waliripoti kughushi nyaraka kama changamoto kubwa, ambayo husaidia aina nyingine za uhalifu. Kwa mfano, inarahisisha kazi ya biashara haramu ya binadamu na mitandao ya magendo, kwani wanaweza kulipa ili raia wa kigeni wabaki au, mara nyingi zaidi, wapite Nairobi.

Wilaya ya Eastleigh, mojawapo ya vituo vya biashara vilivyofanikiwa zaidi jijini Nairobi, inakabiliwa na matatizo mengi ya usalama mijini.
© Patrick Meinhardt/Bloomberg kupitia Getty Images

Seti ya kina ya mapendekezo yanayotokana na utafiti huu na Majadiliano ya Usalama wa Pamoja yametolewa katika hati inayoambatana na muhtasari huu wa sera, Mkataba wa Usalama wa Pamoja. Mnamo Februari 2026, mapendekezo haya yalijadiliwa na kuthibitishwa katika mazungumzo ya mwisho kati ya wanachama wa asasi za kiraia na maafisa wa serikali. Mapendekezo ya sera katika Mkataba wa Usalama wa Pamoja yanatoka moja kwa moja kutoka kwa jamii na wawakilishi wa majimbo katika mazungumzo hayo. Kwa kuyaleta pamoja makundi haya tofauti ili kujadili jinsi bora ya kufikia usalama wa mijini, mradi huo ulihimiza utayarishaji wa pamoja wa mapendekezo ya mikakati na programu za usalama wa mijini unaoongozwa na jamii. Lengo la mapendekezo haya ni kuongoza asasi za kiraia, wanajamii na serikali kuelekea mwitikio kamili zaidi kwa usalama wa mijini kwa jamii ya Wasomali huko Eastleigh.

Pointi muhimu

- Kero kubwa miongoni mwa jamii ya Wasomali huko Eastleigh ni ufasadi na hongo inayohusishwa na polisi. Mipango kama vile Nyumba Kumi – mfumo wa polisi jamii – imelenga kuboresha uhusiano kati ya wahamiaji na polisi, lakini mvutano bado upo.¹
- Kuna uhamiaji mkubwa wa ndani kwenda Eastleigh wa Wasomali wa vijijini wanaokimbia migogoro na usumbufu unaohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa.² Hii imeunda mazingira ya usafirishaji haramu wa binadamu, haswa kwenda Afrika Kusini; kwa unyanyasaji wa kingono wa wanawake wahamiaji walio katika mazingira magumu;³ na kwa utekaji nyara wa wahamiaji vijana wa Somalia wanaotarajia kusafiri kwenda Ulaya kwa ajili ya fidia nchini Libya.⁴
- Uvamizi wa polisi umegundua waghushi wa hati huko Eastleigh na maafisa wanashuku vikali kwamba wanashirikiana na mitandao ya kimataifa ya usafirishaji haramu wa binadamu kwa wahamiaji kupitia Nairobi. Wakimbizi hutoa rushwa ili kupata hati za utambulisho na pasipoti za Kenya za ulaghai.⁵ Waghushi hao ni pamoja na mamlaka za mitaa, wakuu wa polisi, wasajili, makarani, mafundi na wafanyabiashara wa eneo hilo.⁶
- Mtiririko wa wahamiaji na wakimbizi kuingia Eastleigh umeongeza mahitaji ya ardhi na nyumba, jambo ambalo limesababisha wapangaji wa kipato cha chini kufukuzwa kwa nguvu katikati ya usiku ili kutoa nafasi kwa majengo ya makazi au hoteli zenye faida.⁷ Unyakuzi huu wa ardhi unawezeshwa na mamlaka za mitaa, ikiwa ni pamoja na serikali ya mtaa, licha ya pingamizi na michakato ya mahakama kuhusu ukiukaji unaodaiwa wa kanuni za mipango, ugawaji wa maeneo au ujenzi.
- Mashirika ya usalama yametambua makundi 126 ya uhalifu jijini,⁸ na wakati mwingine haya hutumiwa na wanasiasa kuwatisha wapinzani wakati wa uchaguzi.⁹ Muundo mkubwa zaidi wa magenge huko Eastleigh ni Super Power, ambayo hutoza pesa za ulinzi kutoka kwa madereva wa usafiri wa umma na madereva wa malori ya kutupa taka.¹⁰ Magenge mengine hutumia tasnia ya mirungi yenye thamani ya mamilioni ya dola kuimarisha biashara haramu ya dawa za kulevya na kuajiri wafanyabiashara wa dawa za kulevya ndani ya Nairobi.

UTANGULIZI

Eastleigh jijini Nairobi lina idadi kubwa zaidi ya Wasomali jijini – wote raia wa Kenya ambao ni Wasomali wa kabila na jamii kubwa ya wahamiaji kutoka Somalia yenyewe. Linajulikana kwa jina la 'Little Mogadishu'. Eastleigh pia ni kitongoji cha tofauti: mojawapo ya vituo vya biashara vilivyofanikiwa zaidi katika mji mkuu wa Kenya, lakini likiwa na idadi kubwa ya watu wenye kipato cha chini; mchangiaji wa wastani wa 30% ya kodi zote za Kaunti ya Nairobi,¹¹ na kitovu cha uhalifu wa mitaani; moja ya masoko ya mali isiyohamishika ya gharama kubwa zaidi nchini, na tovuti maarufu kwa wakimbizi wa Somalia wanaokimbia ukosefu wa utulivu na athari za mabadiliko ya hali ya hewa. Serikali ya Kaunti ya Nairobi yenyewe inakubali kwamba wahamiaji na wakimbizi wengi wanaokaa katika maeneo kama vile Eastleigh wanakabiliwa na 'huduma za kijamii zilizokithiri', 'ukosefu wa usalama wa maisha' na 'ukosefu wa muundo thabiti wa kitaasisi' wa kuwalinda wakimbizi.¹²

Ilhali serikali za mitaa na za kitaifa, pamoja na washirika wa nje, zimefanya kazi kushughulikia changamoto hizi – kwa mfano, kutengeneza Mkakati wa Ujumuishaji wa Wakimbizi wa Kaunti ya Nairobi na kuchangia Sheria ya Kitaifa ya Wakimbizi ya 2021 – pengo kubwa katika sera na hatua za asasi za kiraia ni usalama wa umma, haswa kuhusu uhalifu.¹³ Ukosefu wa tafiti kuhusu udhaifu wa wahamiaji, wakimbizi na wakazi wa muda mrefu wa Eastleigh dhidi ya uhalifu uliopangwa na watendaji wa vurugu hudhoofisha uwezo wa serikali (za mitaa na kitaifa) na asasi za kiraia kujibu kwa ufanisi.

Hatari za uhalifu zinazoathiri jamii za wahamiaji na wakimbizi wa Somalia jijini Nairobi ni pamoja na biashara haramu ya binadamu ya kimataifa, unyakuzi wa ardhi na vurugu za magenge.¹⁴ Wakati wa kilele cha 'vita dhidi ya ugaidi', na shambulio la kundi la kigaidi la al-Shabaab lenye makao yake Somalia kwenye Westgate Mall jijini Nairobi mwaka wa 2013,¹⁵ umakini kwa masuala ya usalama ulikuwa mkubwa. Lakini matokeo ya Eastleigh yamekuwa majibu ya polisi ya ukandamizaji na unyanyapaa.

Matokeo haya ni tatizo hasa kwa sababu wahamiaji na wakimbizi wanaokuja Eastleigh wanakimbia hali ngumu, ambayo ni pamoja na matukio ya hali ya hewa ambayo huvuruga maisha ya vijijini nchini Somalia na kulazimisha watu kuhamia mijini, kama vile Nairobi. Hata hivyo, hii inafanya Eastleigh kuwa eneo muhimu la utafiti ili kuelewa na kukabiliana na athari zinazozidisha hatari za mabadiliko ya hali ya hewa kwa wahamiaji kutoka maeneo dhaifu kama vile Somalia.

Zaidi ya hayo, Eastleigh hutoa utafiti muhimu wa udhaifu maalum wa wakimbizi na wahamiaji wa mijini, hasa kwa sababu aina fulani za uhalifu uliopangwa na magenge huwa ni matukio ya mijini yanayohusiana na maeneo yenye watu wengi na yasiyo na doria nzuri, ambayo mengi yake yako Nairobi.¹⁶ Benki ya Dunia inakadiria kwamba zaidi ya nusu ya idadi ya watu waliokimbia makazi yao duniani wanaishi katika maeneo ya mijini.¹⁷ Hivi ndivyo ilivyo kwa jamii za Wasomali waliokimbia makazi yao. Idadi ya watu wa vijijini nchini Somalia inazidi kukimbia athari mbili za migogoro na kupoteza riziki kutokana na mabadiliko ya hali ya hewa, na wanahamia mijini.¹⁸

Wahamiaji na wakimbizi wengi wanaokaa Eastleigh wanakabiliwa na huduma nyingi kupita kiasi, ikiwa ni pamoja na uhaba wa maji, huku meli za mafuta mara nyingi zikiwa chanzo pekee cha maji kinachotegemewa. *Picha: GI-TOC*

Kadri uhamiaji unaosababishwa na hali ya hewa unavyoongezeka na maeneo ya mijini yanavyochukua idadi kubwa zaidi ya wakimbizi na wahamiaji, ni muhimu zaidi kuelewa na kushughulikia mienendo ya uhalifu uliopangwa unaoathiri jamii hizi. Muhtasari huu wa sera unachunguza hatari zinazokabili jamii ya Wasomali ya Eastleigh, ukiweka hatua madhubuti kuelekea utawala salama na wa haki zaidi wa mijini. Pamoja na Mkataba wa Usalama wa Pamoja unaoambatana nao, unatoa msingi wa mwikio wenye maana.

UDHAIFU NA UHUSIANO WA SERIKALI NA JAMII

Licha ya mchango muhimu ambao Eastleigh, yenye idadi kubwa ya Wasomali, inatoa katika maendeleo ya kiuchumi ya Nairobi, maisha ya wakazi huko yamechochewa na chuki maarufu, ambazo zinahusisha eneo hilo na uhalifu na ugaidi, na historia ya kupuuzwa kwa serikali. Mahusiano kati ya jamii ya Wasomali na serikali ya Kenya, hasa polisi, yamekuwa yakiendelea kuwa na misukosuko, ikihusisha hofu ya usalama wa taifa ya itikadi kali na malalamiko kutoka kwa jamii ya Wasomali kuhusu unyanyasaji wa polisi na uadui dhidi ya wakimbizi.¹⁹

Wakimbizi na wahamiaji wa hivi karibuni

Usalama wa mijini na ujumuishaji wa wakimbizi vimeunganishwa katika muktadha wa Eastleigh, kwa kuwa kutengwa kwa jamii za wakimbizi kunaunda udhaifu wao kwa uhalifu uliopangwa. Hadi mwishoni mwa miaka ya 1980, wakimbizi nchini Kenya walinufaika na mbinu ya serikali iliyotulia, wakiweza kuhama kwa uhuru kwenda na kurudi mijini na kuomba vibali vya kazi.²⁰ Hata hivyo, migogoro ya kisiasa katika nchi jirani, hasa kuanguka kwa jimbo la Somalia mwaka wa 1991, ilisababisha idadi ya wakimbizi nchini Kenya kuongezeka kutoka 12,000 mwaka wa 1988 hadi 400,000 kufikia 1992 – na kusababisha sera iliyozuia uhamiaji wa wakimbizi kwenda kambini.²¹ Hii iliambatana na vikwazo vikali zaidi juu ya chaguzi za kazi na makazi ya wakimbizi katika miji, ambavyo viliwafanya wawe katika hatari zaidi. Licha ya vikwazo vya maisha ya mijini, wakimbizi wengi (nchini Kenya na katika nchi zingine zenye sera zinazofanana) waliendelea kuhamia mijini kutafuta kazi, lakini sera kama za Kenya zilidhoofisha uwezo wao wa kupata hati (ikiwa ni pamoja na vibali vya kazi) na kutafuta kazi katika sekta rasmi.²²

Katika miaka ya hivi karibuni, sera za kitaifa zimebadilika sana. Sheria mpya ya Wakimbizi, iliyopitishwa mwaka wa 2021, iliondoka 'kutoka kwenye mfumo unaozingatia kambi ambapo wakimbizi hutegemea misaada ya kibinadamu na kuelekea mfumo wa ujumuishaji wa ndani'.²³ Iliondoa vikwazo vya wakimbizi kuhama kwenda na kutoka mijini na kuwaruhusu kupata vibali vya kufanya kazi.²⁴ Hata hivyo, kiutendaji, uzoefu wa wakimbizi wengi jijini Nairobi unaendelea kuathiriwa na unyanyapaa na kupuuzwa na serikali kwa njia nyingi. Matatizo makubwa ya utekelezaji hudhoofisha uwezo wao wa kujumuika na, muhimu zaidi, kufanya kazi. Ili kupata kibali cha kazi, kwa mfano, wakimbizi lazima watoe hati zilizotolewa na Ofisi ya Kitaifa ya Usajili (NRB), lakini maelezo ya wakimbizi wengi hayarekodiwi na NRB, ambayo husababisha kikwazo cha urasimu.²⁵ Ugumu huu unazidishwa na mzigo kwa waajiri, ili kuajiri raia

wa kigeni, ili kuthibitisha kwamba ujuzi unaohitajika haupatikani ndani ya nchi, ambayo ni kiwango kisichowezezekana kwa wakimbizi wengi.²⁶ Masuala haya yamemaanisha kuwa changamoto za kihistoria za kijamii na kiuchumi zinabaki.

Chanzo kimoja kipya cha suluhisho zinazowezezekana za kuwasaidia wakimbizi na wahamiaji katika miji ya Kenya ni ugatuzi, kwa mujibu wa Sheria ya Wakimbizi, wa mamlaka fulani kwa serikali za kaunti ili kufanya kazi moja kwa moja na wakimbizi.²⁷ Hii imefanya uelewa wa uzoefu wa mijini wa wakimbizi, ikiwa ni pamoja na usalama, kuwa muhimu zaidi. Serikali za mitaa zinaweza kuchukua hatua moja kwa moja na kwa uhuru zaidi kwa usaidizi unaowezezekana – kwa mfano, kwa kutambua watu binafsi wanaohitaji usaidizi maalum.²⁸ Mnamo 2025, serikali ya Kaunti ya Nairobi ilizindua Mkakati wake wa Ujumuishaji wa Wakimbizi na Ujenzi wa Jamii, ambao unakubali kwamba 'changamoto zinaendelea, ikiwa ni pamoja na hitaji la kuboresha makazi, miundombinu na huduma' kwa wakimbizi na wakazi wa eneo hilo.²⁹

Lakini ingawa mkakati huo 'unalenga kudumisha usalama, heshima na kujitegemea kwa wakimbizi na wanaotafuta hifadhi', hauonyeshi hata moja kutajwa kwa udhaifu wao kwa uhalifu au vitisho maalum kama vile biashara haramu ya binadamu au usafirishaji haramu wa binadamu, dawa za kulevyu au wizi. Hili ni tatizo kwa sababu wakimbizi wa Somalia wanakabiliwa na hatari mbalimbali, ambazo baadhi yake zinahusiana na kuunganishwa kwao katika jamii ya mijini na soko la ajira. Uangalizi huu unaweza kuhusishwa na utengano wa jumla kati ya kazi ya usaidizi wa wakimbizi na utekelezaji wa sheria, zinazozingatiwa kama ulimwengu mbili tofauti sana wa sera, ambazo zinaweka kando hali iliyounganishwa ya maisha ya wakimbizi na usalama wa mijini.

Kuchelewa au kushindwa kupata hati rasmi (zilizotolewa na serikali) kumesababisha wakimbizi kuwa katika hatari ya kushambuliwa na maafisa wafisadi wanaodai rushwa kwa ajili ya kutoa hati zinazohitajika. Kwa upande mwingine, hii imesababisha ulimwengu wa siri wa hati bandia huko Eastleigh, ambao hutumiwa na mitandao ya magendo ya binadamu na biashara haramu ya binadamu na kuimarisha nafasi ya Nairobi kama kitovu cha mtiririko wa wahamiaji wasio na hati.³⁰ Washiriki katika Majadiliano ya Usalama wa

Mashambulizi ya wanamgambo wa Kiislamu yamesababisha Eastleigh kuhusishwa na uhalifu na ugaidi, na kuongeza chuki inayowakabili wakazi na kuongeza mvutano kati ya jamii ya Wasomali na serikali ya Kenya.

© Noor Khamis/Reuters

Pamoja walitambua hili kama kikwazo kikubwa, ambacho kinawaweka wahamiaji wa hivi karibuni katika hatari kubwa ya kuathiriwa na watendaji wafisadi na wahalifu. Mapendekezo kadhaa katika Mkataba wa Usalama wa Pamoja unaoambatana na Mkataba huu yanalenga kushughulikia pengo hili.

Mbali na ukosefu wa nyaraka, wakimbizi na wahamiaji wanakabiliwa na udhaifu mwingine mbalimbali wa usalama unaohusiana na maisha ya mijini. Kwa mfano, utafiti kuhusu uhamiaji unaosababishwa na ukame kutoka kaskazini mwa Kenya hadi Nairobi umeonyesha kwamba ingawa wahamiaji wa vijijini wanaweza kupata fursa bora za kiuchumi na upatikanaji wa maarifa na usaidizi jijini, pia wanakabiliwa na aina mpya za uhalifu.³¹ Wahamiaji katika utafiti huu maalum waliripoti kwamba, ingawa migogoro ya kikabila ilikuwa ya mara kwa mara kaskazini mwa Kenya, jijini Nairobi, 'uhalifu ni tishio lisilo la kawaida na lisilotarajiwa linalofuata sheria na mantiki tofauti zinazowafanya wasiwe na ulinzi'.³² Utafiti wa 2024 kuhusu watoto wakimbizi jijini Nairobi uligundua kuwa 64% ya watoto wakimbizi wasio na wazazi waliohojiwa waliripoti kuwa wamepitia vurugu au unyanyasaji, ikiwa ni pamoja na shughuli zinazohusiana na aina za uhalifu uliopangwa, kama vile ajira ya watoto, unyang'anyi, kazi ya ngono na utumwa.³³

Mahusiano ya polisi na jamii

Kihistoria, uhusiano kati ya jamii ya Wasomali ya Nairobi na serikali, hasa polisi, umekuwa na utata. Hii imehusishwa na majibu ya usalama wa taifa kwa hatari ya ugaidi, ikiwa ni pamoja na shughuli zinazohusiana na washukiwa wa al-Shabaab huko Eastleigh. Al-Shabaab ni kundi lenye msimamo mkali linalopigana dhidi ya serikali inayotambuliwa kimataifa nchini Somalia na limefanya mashambulizi mabaya ya kigaidi jijini Nairobi. Baada ya shambulio la Westgate Mall la 2013, ambalo liliua zaidi ya watu 60,³⁴ lilisababisha operesheni za usalama dhidi ya madai ya uwepo wa al-Shabaab huko Eastleigh, huku kukiwa na kukamatwa kwa watu wengi na madai ya unyang'anyi, kupigwa na kuwekwa kizuizini nje ya sheria.³⁵

Majibu ya serikali kwa shughuli za genge pia yamekuwa ya kikatili wakati mwingine. Ingawa mahusiano yameimarika katika miaka ya hivi karibuni, wakazi bado wanamkumbuka afisa wa polisi maarufu Ahmed Rashid, ambaye alihudumu katika kitengo maalum kilichopewa jukumu la kupambana na baadhi ya magenge yenye vurugu zaidi jijini, ikiwa ni pamoja na genge la Super Power huko Eastleigh. Alipata sifa ndani³⁶ na katika vyombo vya habari vya kimataifa kama 'polisi muuaji',³⁷ na alishtakiwa kwa kuwaua vijana wawili wasio na silaha huko Eastleigh mnamo 2017.³⁸ Mnamo Machi 2026, kesi yake ilikuwa bado ikisikilizwa katika Mahakama Kuu.

Maoni kuhusu hali ya uhusiano kati ya polisi na jamii huko Eastleigh yalitofautiana miongoni mwa washiriki katika Majadiliano ya Usalama wa Pamoja. Wawakilishi wa serikali na vyombo vya sheria waliashiria upanuzi, katika miaka ya hivi karibuni, wa uwepo wa polisi na rasilimali huko Eastleigh, huku washiriki wa asasi za kiraia wakisisitiza wasiwasi unaoendelea kuhusu ufsadi. Washiriki wa serikali walidai kwamba uhusiano umeboreshwa na mazungumzo ya sekta mbalimbali, majukwaa ya amani, Nyumba Kumi – mpango wa polisi jamii unaotegemea ngazi ya kitongoji, ulioanzishwa mwishoni mwa miaka ya 2010 – na juhudi za makusudi za vyombo vya sheria kubadili kutoka kwa ukandamizaji na mashambulizi ya polisi kuelekea aina za mazungumzo.

Maafisa wa polisi pia walidai kwamba utekelezaji wa vituo zaidi vya polisi ndani ya Eastleigh umesaidia. Hapo awali, Eastleigh ilihudumiwa na Kituo cha Polisi cha Pangani pekee, ambacho kiko umbali wa kilomita chache. Kufikia 2026, kilikuwa na vituo kadhaa vya polisi ndani ya mipaka yake – kwa mfano, Kituo cha Anga cha California, Pumwani na Moi. Ukarabati wa Kituo cha Polisi cha California ulifadhiliwa na wafanyabiashara wa eneo hilo, kuonyesha jukumu la jamii ya wenyeji katika kuendeleza eneo hilo.

Hata hivyo, maafisa wa polisi na serikali walionyesha changamoto. Kwa mfano, polisi walionyesha matumaini kwamba kuboresha mahusiano ya kijamii katika siku zijazo kunaweza kusababisha ushirikishwaji wa kijasusi zaidi wa wanajamii. Zaidi ya hayo, waliwatambua wamiliki wa nyumba wanaowahifadhi wahamiaji au wakimbizi hivi karibuni kama wanaosita kufichua utambulisho wa wakazi wao kwa mamlaka, hadi uhalifu utakapotendeka. Hii inadhoofisha uwezo wa ukusanyaji wa kijasusi wa watendaji rasmi na polisi wa jamii. Zaidi ya hayo, mipango ya polisi wa jamii, kama vile Nyumba Kumi, imejikita katika kujitolea, na wanachama hawana motisha au motisha ya kufanya zaidi katika kuchunguza kesi ngumu au uhalifu uliopangwa.³⁹

Hata hivyo, pia kuna tofauti dhahiri kati ya mtazamo wa mamlaka kuhusu mahusiano yaliyoboreshwa na hisia ya asasi za kiraia za mitaa ya udhaifu wa unyanyasaji wa polisi.⁴⁰ Ingawa baadhi ya asasi za kiraia na washiriki wa jamii katika mijadala hiyo waliripoti kwamba mipango ya polisi imepunguza unyang'anyi na unyanyasaji ambao ulikuwa wa kawaida hapo awali, wengine walizungumzia changamoto kubwa.

Mojawapo ya malalamiko makubwa zaidi miongoni mwa jamii ya Wasomali huko Eastleigh ni ufasidi na rushwa zinazohusiana na polisi. Kichekesho cha kawaida katika jamii ya Wasomali ni kwamba maafisa wa polisi huwatendea Wasomali kama mashine za pesa taslimu. Kwa mfano, washiriki katika Majadiliano ya Usalama wa Pamoja walisema kwamba baadhi ya maafisa wa polisi hunyang'anya rushwa kutoka kwa madereva na wahamiaji wa hivi karibuni badala ya huduma za bure, kama vile kuwasilisha kitabu cha matukio wanaporipoti uhalifu. Mwanachama⁴¹ mmoja wa jamii ya Wasomali ya Eastleigh aliripoti kwamba wakazi wengi huweka pesa taslimu na vito nyumbani iwapo watakatwa kiholela na kuhitaji kuwahonga maafisa.⁴² Lakini ufahamu wa tabia hii unachochea wizi.

Wasomali na makundi mengine ya wahamiaji ya Pembe ya Afrika, kama vile Waoromo na Waeritrea, wamebeba mzigo mkubwa wa unyang'anyi wa polisi.⁴³ Mkimbizi wa Somalia alisimulia kwamba alilazimika kuondoka kambi ya wakimbizi ya Dadaab kutokana na kufutwa kwa fedha za misaada na serikali ya Marekani, na akaenda Eastleigh, akiishi nyumbani kwa rafiki yake. Licha ya kuwa na hati zilizotolewa na serikali ya Kenya na mashirika ya kibinadamu, amekuwa akinyanyaswa na kukamatwa na polisi kila mara. Wiki mbili kabla ya mahojiano, alikuwa amepelekwa kituo cha polisi kilicho karibu na kulazimishwa kuwalipa maafisa hongo ya KSh1 000 ili aachiliwe huru.⁴⁴

Dalili ya uhusiano mgumu kati ya polisi na jamii za Wasomali jijini Nairobi ni kuongezeka kwa matumizi ya *maslaha katika jamii ya Wasomali ya eneo hilo*. (pia inajulikana kama *masilaha* au *maslaxa*), utaratibu wa kitamaduni wa utatuzi wa migogoro unaozingatia sheria za kitamaduni za Somalia (Xeeri). Uamuzi huu wa utatuzi mbadala wa migogoro unaotegemea jamii, badala ya mahakama na polisi unaendeshwa na mizozo na polisi pamoja na mila za kitamaduni. Katiba ya Kenya inaruhusu njia mbadala za utatuzi wa migogoro kwa ajili ya suluhu za nje ya mahakama au kama tukio la kwanza la kusikiliza malalamiko, lakini si kwa aina hizi za kesi za jinai.⁴⁵

Washiriki wa Majadiliano ya Usalama wa Pamoja walibainisha kuwa mara nyingi wanajamii wa Somalia wanapendelea kusuluhisha migogoro kupitia *maslaha*, ambayo hurahisisha upatanishi na maridhiano mbele ya wazee wanaoheshimika. Lakini washiriki pia walitaja hatari kubwa katika matumizi yake, haswa kwa sababu kwa kiasi kikubwa hupuuza vikwazo chini ya mfumo wa kisheria wa Kenya kwa utovu wa nidhamu wa jinai, na badala yake hutoa adhabu mbadala.⁴⁶ Mfumo huu hauna mifumo ya adhabu na uwajibikaji, na viwango vya marejesho ni vya juu sana, kulingana na washiriki kadhaa wa mazungumzo. Mapendekezo muhimu kutoka kwa Mkataba wa Usalama wa Pamoja unaoambatana ni kwamba *maslaha* inapaswa kutumika 'kwa migogoro midogo tu', na kwamba uhalifu mkubwa (kama vile vurugu za kimwili) na uhalifu uliopangwa (kama vile biashara haramu ya binadamu) unapaswa kupelekwa kwa mfumo rasmi wa haki.

UTAKASAJI WA PESA NA UNYANYAPAA WA UHALIFU

Chanzo cha muda mrefu cha unyanyapaa wa Wasomali wa Eastleigh, ambao umeibuka upya hivi karibuni, ni uhusiano wa eneo hilo na utakatishaji fedha. Hii inashukiwa hasa kwa sababu Eastleigh imeshuhudia ukuaji wa mali isiyohamishika, huku ujenzi wa majengo kadhaa marefu ukiendelea,⁴⁷ na kusababisha shutuma kwamba baadhi ya wanajamii wa Wasomali huko hutumia ujenzi kama njia ya kufua pesa.

Sifa hii inarudi angalau mwanzoni mwa miaka ya 2010, wakati vyombo vya habari viliripoti kwamba maharamia waliokuwa wakikamata meli katika pwani ya Somalia walikuwa wakisafisha pesa kupitia mfumo wa jadi wa uhamisho wa pesa wa *hawala*.⁴⁸ Mfumo huu unategemea uaminifu na unapita mfumo wa benki wa kimataifa; waendeshaji wake wengi walikuwa na makao yao Eastleigh. Ripoti zilidai kwamba kiasi kikubwa cha pesa zilizosafishwa kilikuwa kikiwekezwa katika mali isiyohamishika huko Eastleigh.⁴⁹

Kashfa ya hivi karibuni imezidisha dhana ya utakatishaji fedha katika jamii ya Wasomali. Kashfa hiyo ilihusisha ulaghai katika mpango usio wa faida katika jimbo la Marekani la Minnesota wakati wa janga la COVID-19. Ilimfanya Rais Donald Trump atangaze kwamba ‘magenge ya Wasomali yanawatisha watu wa jimbo hilo kubwa’.⁵⁰ Mpango huo usio wa faida ulisema kwamba ulikuwa unatoa chakula kwa watoto wa shule, lakini waendesha mashtaka walidai kwamba ulikuwa umeongeza idadi hiyo. Washtakiwa wengi katika kesi hiyo ni Wasomali wanaoishi Minnesota.⁵¹ Mmoja, raia wa Kenya, anashutumiwa na mamlaka ya Marekani kwa kutumia mapato ya ulaghai kutoka kwa shirika hilo lisilo la faida ili kufua pesa kupitia mali isiyohamishika ya Kenya, ikiwa ni pamoja na kununua jengo la ghorofa katika kitongoji cha South C jijini Nairobi.⁵²

Kashfa hiyo imeamsha madai – na chuki – kuhusu majengo marefu yanayoongezeka kwenye anga ya Eastleigh. Kwa mfano, mwanasiasa wa Kenya kutoka chama maarufu cha kitaifa alitangaza kwamba ‘kuna duka huko Eastleigh ambalo lilijengwa kwa kutumia pesa hizi’ na akasema mshtakiwa ‘yuko Eastleigh, tunaweza kukuambia alipo’.⁵³ Mnamo Januari 2026, Jumuiya ya Biashara ya Eastleigh ilitoa taarifa ikilaani ‘kampani iliyopangwa yenye lengo la kuharibu biashara zinazomilikiwa na Somalia na kudhoofisha jumuiya pana ya wafanyabiashara katika eneo hilo’.⁵⁴

Ukuaji wa ujenzi wa Eastleigh umeifanya iwe katika hatari ya utakatishaji fedha kupitia mali isiyohamishika. © Neil Thomas/Corbis kupitia Getty Images

Licha ya majadiliano ya umma na chuki kuhusu suala hilo, utakatishaji fedha haramu huko Eastleigh bado haujachunguzwa kikamilifu na mamlaka na vyombo vya habari. Hii inaweza kuwa kwa kiasi fulani kutokana na hofu ya kulipiza kisasi, kwani aina hii ya uhalifu inadhaniwa kuhusisha watu wenye ushawishi – hasa katika soko la mali isiyohamishika lenye faida kubwa. Utafti zaidi wa muda mrefu, ikiwa ni pamoja na uchunguzi wa kesi nyingi baada ya muda katika eneo hilo, unahitajika ili kufichua ugumu wa utakatishaji fedha haramu katika eneo hilo.

Kilicho wazi ni kwamba kesi ya Minnesota imefufua sio tu tuhuma za zamani bali pia malalamiko ya zamani kutoka kwa jamii ya Wasomali ya Eastleigh kuhusu jinsi sekta za jamii ya Kenya zinavyoziona. Mzozo huu unadhoofisha maboresho ya hivi karibuni yaliyotajwa hapo juu kati ya jamii ya Wasomali ya Eastleigh na polisi, huku wakazi wakisema maafisa bado wanaonekana kama wageni.

USAFIRISHAJI HARAMU WA BINADAMU NA BIASHARA HARAMU YA BINADAMU

Vilivyounganishwa vya matumaini ya wahamiaji kwa fursa za kiuchumi au kielimu, nafasi ya Nairobi kama kitovu cha usafiri Afrika Mashariki, na jamii zilizopo za Wasomali na Pembe ya Afrika Mashariki, vinamaanisha kwamba Eastleigh ni mahali pazuri pa wahamiaji wapya wanaowasili jijini. Pia huvutia mitandao ya magendo ya binadamu, ambayo hutumia Eastleigh kama njia ya usafirishaji kwa wahamiaji wanaoelekea Afrika Kusini kupitia kile kinachoitwa 'njia ya kusini' ya uhamiaji. Utafiti uliopo unaunga mkono mtazamo huu: Shirika la Kimataifa la Uhamiaji, kwa mfano, linataja Eastleigh kama kitovu muhimu cha njia ya wahamiaji kutoka nchi za Afrika Mashariki (hasa Somalia na Ethiopia) hadi Afrika Kusini. Eneo hilo linasemekana kutumika kama mahali pa kujificha na kujificha, na kama mahali pa kukusanyika kwa wasafirishaji haramu ili kupanga safari ya kuelekea kusini.⁵⁵

Sekta inayostawi ya ughushi wa hati jijini Nairobi, ikiwa ni pamoja na Eastleigh, hurahisisha ujumuishaji – ikionyesha zaidi jinsi aina tofauti za uhalifu uliopangwa zinavyonufaishana. Eastleigh ni sehemu ya usafiri ambapo wahamiaji waliosafirishwa kiharamu hupata vitambulisho na pasipoti ili kurahisisha safari yao kwenda Afrika Kusini, Ulaya na Kanada, miongoni mwa maeneo mengine. Wanapofika Eastleigh, wahamiaji wasio na hati miliki wanaotumia huduma za mitandao ya magendo huwekwa katika vyumba vya kukodisha vilivyojaa watu na nyumba za wageni za bei nafuu, mbali na macho ya vyombo vya sheria.⁵⁶

Mzee wa Kisomali huko Eastleigh alisimulia utafiti huu kuhusu mfanyabiashara mmoja mwenye makao yake Eastleigh ambaye aliaminika kuhusika katika biashara haramu ya binadamu. Alikuwa na kundi la magari madogo ambayo aliyatumia kuwaleta Waethiopia na Wasomali huko Eastleigh. Mzee huyo alisema kwamba mfanyabiashara huyu alikuwa na uhusiano na wafanyabiashara wanaotafuta vibarua vya bei nafuu katika shughuli kama vile uchuuzi wa barabarani na kuendesha *boda boda* (tekisi za pikipiki). Zaidi ya hayo, alisema kwamba alikuwa na 'maafisa kadhaa wa polisi na wasimamizi wa eneo hilo wanaohifadhi kila mwezi' ili kurahisisha biashara hiyo. Wafanyabiashara haramu kama huyu pia wana uhusiano na waajiri katika kambi za wakimbizi kama vile Dadaab na Kakuma, ambao hutumika kama wapatanishi.⁵⁷

Hali mbaya ya hewa (hasa ukame) katika Pembe ya Afrika, Somalia na kaskazini mwa Kenya husababisha uhamiaji kuingia Eastleigh.⁵⁸ Wengi wa wale waliofukuzwa Somalia kutokana na sababu za hali ya hewa huelekea kwenye kambi za wakimbizi ya Dadaab, ambapo huajiriwa na wafanyabiashara haramu na wasafirishaji haramu na kisha huhamishiwa Eastleigh. Baadhi baadaye husafirishwa nje ya nchi kwa njia ya magendo, kupitia Afrika

Huko Eastleigh, wahamiaji wako katika hatari kubwa ya kuathiriwa na wahusika wa ufasadi na uhalifu.

© Siegfried Modola/Reuters

Kusini, Uganda au Sudan Kusini. Kambi ya wakimbizi ya Dadaab hufanya kazi kama kituo cha usafiri kwa wakimbizi, ambapo huwekwa huku makundi ya wakimbizi yakipata hati zinazohitajika za usafiri au uraia kwa ajili ya kuendelea na safari kupitia Kenya. Wale wanaobaki Eastleigh hujihusisha na biashara ndogo ndogo katika eneo hilo – ikiwa ni pamoja na uuzaji wa bidhaa mitaani na kuendesha *boda boda* – au hujihusisha na uhalifu mdogo (wizi, wizi na biashara ya dawa za kulevya, kwa mfano). Vyanzo kadhaa viliripoti ongezeko la wakimbizi wa Ethiopia na Somalia wanaohamia Eastleigh baada ya utawala wa Marekani kusimamisha ufadhili wa kusaidia programu katika kambi za wakimbizi, na kuzidisha hali zao mbaya.⁵⁹

Mbali na ulanguzi wa binadamu, biashara haramu ya binadamu katika aina mbalimbali imetambuliwa huko Eastleigh. Kitongoji hicho ni kituo muhimu cha usafiri kwa ajili ya makundi ya biashara haramu ya binadamu ambayo huwavutia wafanyakazi kutoka nchi zingine za Afrika kwa ahadi za ajira Mashariki ya Kati na Asia. Kituo cha Kitaifa cha Utafiti wa Uhalifu cha Kenya kilitaja Eastleigh kama kitovu cha biashara haramu ya binadamu nchini Kenya mwaka wa 2015.⁶⁰ Tangu janga la COVID-19, waathiriwa wengi wameokolewa huko Eastleigh. Mnamo Juni 2021, kwa mfano, zaidi ya wanawake na wasichana 100 wa Uganda waliondolewa katika hali za biashara haramu ya ajira huko. Ripoti ya Ulanguzi wa Watu ya Wizara ya Mambo ya Nje ya Marekani ya 2023 inabainisha kuwa 'Waajiri wa⁶¹ wafanyakazi walioko Nairobi wanadumisha mitandao nchini Uganda na Ethiopia inayowaajiri wafanyakazi wa Burundi, Ethiopia, Rwanda, na Uganda kupitia ofa za ulaghai za ajira [katika nchi zingine]', na inataja Eastleigh kama kitovu maarufu sana cha biashara haramu ya ngono na ajira ya wasichana wa Uganda.⁶²

Katika Mazungumzo ya Usalama wa Pamoja, aina kuu ya biashara haramu ya binadamu ilitambuliwa kama biashara haramu ya unyonyaji wa kingono, katika baadhi ya matukio ikilenga wanawake wahamiaji walio hatarini wanaofika Eastleigh. Baadhi ya biashara haramu ya ngono huko Eastleigh inawezeshwa na waajiri wanawake, au, kama ripoti moja ya vyombo vya habari ilivyosema, 'wanawake wanaofanya biashara haramu ya usafirishaji haramu wanaowadanganya wasichana walio katika umaskini kwa ahadi za fursa zinazobadilisha maisha yao na kuishia katika mahusiano ya unyanyasaji na kulazimishwa'.⁶³ Baadhi ya wanawake waliofanya biashara haramu ya usafirishaji haramu wanaripoti kushawishiwa kupata kazi na elimu, kabla ya kuwekwa katika vyumba vya hoteli huko Eastleigh, kulindwa na walinda usalama na kunyanyaswa kingono na wanaume matajiri ambao wakati mwingine walirekodi matukio hayo. Kundi moja la asasi za kiraia lilibainisha kuwa wafanyakazi wa hoteli hushirikiana na wafanyabiashara haramu na huficha unyonyaji huo kutoka kwa mamlaka.⁶⁴

Akaunti ya kutisha

Kulingana na washiriki katika Majadiliano ya Usalama wa Pamoja, aina mpya ya uhalifu uliopangwa unaolenga jamii ya Wasomali huko Eastleigh ni kuajiri vijana wa Kisomali wanaoishi jijini humo, kupitia mitandao ya wahalifu, kusafiri hadi Libya kwa ahadi ya kuingia Ulaya. Wakifika Libya, wahamiaji hawa kwa kawaida hushikiliwa kwa ajili ya fidia.

Kwa mfano, mkazi mmoja wa Eastleigh alisimulia kwamba mmoja wa mitandao hii alikuwa amemshawishi mwanafamilia mdogo kwa ofa ya kazi yenye faida kubwa barani Ulaya.⁶⁵ Watekaji nyara waliahidi kumlipia usafiri wake kwenda Ulaya, malazi njiani, na hata chakula. Kisha, mwezi mmoja baada ya kuondoka kwake, alipiga simu kutoka Libya: mtandao wa uhalifu ulikuwa ukidai dola 17,000 za Marekani kwa ajili ya kuachiliwa kwake. Walituma video ya familia yake akiteswa na kudhalilishwa kingono. Familia iliiza mali huko Eastleigh na Garissa ili kulipa fidia, huku pesa hizo zikitumwa kwenye akaunti katika Falme za Kiarabu. Watekaji nyara waliahidi kumwachilia huru mara tu malipo yatakapopokelewa, lakini alikuwa bado hajaachiliwa wakati wa kuandika habari hii.

Waliohojiwa wengine waliripoti visa kama hivyo na kupendekeza kwamba jambo hili lilikuwa limeongezeka sana katika miezi 18 iliyopita. Mzazi mmoja aliweza kumwokoia binti yake alipokuwa akipanda ndege huko Juba, Sudan Kusini, kuelekea Libya. Alikuwa amepanda ndege hiyo jijini Kampala, baada ya kusafiri kutoka Mandera (kaskazini mashariki mwa Kenya) hadi Nairobi, akielekea Uganda kupitia mpaka wa Busia.⁶⁶

Wahalifu kwa muda mrefu wamekuwa wakiwalenga wahamiaji wa Somalia na wengine wa Pembe ya Afrika nchini Libya kwa ulaghai na utekaji nyara kwa ajili ya fidia.⁶⁷ Akaunti hizi zinaonyesha kwamba mitandao ya wahalifu sasa inalenga jamii za Wasomali jijini Nairobi kwa mbinu zile zile.

Simulizi hizi za kutisha zinaonyesha kwamba vitongoji vya mijini vinavyotumiwa na wafanyabiashara haramu wa binadamu kama vitovu vya uendeshaji mara nyingi ndivyo vitongoji vinavyoathiriwa zaidi na uhalifu uliopangwa. Hata hivyo, licha ya hili, mtazamo wa watu wengi unabaki kuwa ni vitongoji hivi vinavyohusika katika shughuli za uhalifu, hivyo kuvinyanyapaa vitongoji vyote isivyo haki. ■

ULAGHAI WA HATI

Uimarishaji wa pande zote mbili wa asili ya masoko tofauti haramu huko Eastleigh unaonekana wazi katika utaratibu wa kughushi hati. Ingawa kwa juu juu kughushi hati kunaweza kuonekana kuwa na madhara kidogo kama biashara haramu ya binadamu, kunarahisisha sana biashara haramu na magendo, na kunadhuru kifedha biashara za ndani.

Uvamizi wa polisi umegundua makundi kadhaa yanayofanya kazi ya kughushi hati huko Eastleigh, na kuna ushahidi thabiti kwamba makundi haya yanashirikiana na mitandao ya kimataifa ya magendo ya binadamu – ingawa aina halisi ya ushirikiano huu bado haijaeleweka kikamilifu. Baada ya uvamizi wa mwaka 2019 dhidi ya waghushi hati katika hoteli ya Eastleigh, Kurugenzi ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai (DCI) ilisema kwamba ‘wapelelezi wanaamini kwamba washukiwa hao wawili ni sehemu ya kundi kubwa linalosafirisha wahamiaji kutoka eneo hilo kwenda nchi zingine’.⁶⁸ Na mnamo Oktoba 2021, waliwakamata washukiwa sita huko Eastleigh ambao walikuwa na vitambulisho bandia vya kitaifa, hati za usajili wa wakimbizi na vyeti vya kitaaluma, miongoni mwa hati zingine bandia.⁶⁹

Gari la wanajeshi wa Kenya linalodhibiti mpaka linafanya doria Eastleigh katika msako dhidi ya washukiwa wa Kiislamu. Hatari za usalama huko Eastleigh zinazidishwa na kuenea kwa ughushi wa hati. © Brian Inganga/AFP kupitia Getty Images

Katika kisa kingine, DCI ilibainisha kuwa ughushi wa hati 'unaathiri vibaya uadilifu wa mifumo ya serikali na kuiweka nchi katika hatari kubwa za usalama, ikiwa ni pamoja na kuingia na kutoka kwa watu bila hati'.⁷⁰ Maoni haya yalikuja baada ya operesheni mnamo Desemba 2025 ambapo mamlaka za mitaa zilikamatwa, zikishukiwa kuhusika katika ughushi wa hati. Walikuwa ni pamoja na wakuu wawili wa polisi wa Eastleigh, wasajili, makarani, mafundi na wafanyabiashara wa eneo hilo.⁷¹ Mfano huu unaonyesha changamoto ya ufisadi na ushirikiano miongoni mwa baadhi ya sehemu za mashirika ya umma – mtazamo ulioshirikiwa na washiriki kadhaa katika Majadiliano ya Usalama wa Pamoja.⁷² Washiriki pia walithibitisha kwamba wakimbizi ambao wanaweza kumudu kutoa rushwa hutumia ughushi wa hati jijini Nairobi ili kupata vitambulisho na pasipoti za Kenya za ulaghai.⁷³

Eastleigh si kisa cha pekee jijini Nairobi. Jiji hilo limekuwa kitovu cha biashara haramu ya binadamu kwa muda mrefu, hali ambayo imerahisishwa na mchanganyiko wa viungo vya usafiri wa kimataifa na upatikanaji wa huduma za kughushi hati. Uvamizi wa polisi kwenye maghala yanayoficha wahamiaji wasio na hati mara nyingi hutoa hati bandia za usafiri na utambulisho, huku nchi zingine za Afrika zikiwa ndio sehemu ya kawaida zaidi.⁷⁴ Mnamo 2018, Ofisi ya Umoja wa Mataifa ya Dawa za Kulevya na Uhalifu (UNODC) ilitambua Nairobi kama kituo muhimu sana kwa wahamiaji wanaotaka kusafiri hadi Tanzania, Zambia, Malawi, Msumbiji na Afrika Kusini.⁷⁵ Wakati wa Mazungumzo ya Pamoja ya Usalama, washiriki waliripoti mwenendo mpya wa biashara haramu ya binadamu kwenda nchi za kaskazini kama vile Sudan Kusini na Libya (tazama kisanduku kwenye ukurasa wa 13). Hii mara nyingi huwahusisha vijana wanaovutiwa na ahadi za kazi Mashariki ya Kati au kuingia Ulaya, ambao huwalipa wafanyabiashara haramu ili kushughulikia hati na baadaye huteswa na kudai fidia.⁷⁶

Washiriki katika Mazungumzo ya Usalama wa Pamoja walisema kwamba sekta binafsi pia imeathiriwa na ulaghai wa hati, na kwamba hati bandia huwezesha uhalifu mwingine kama ulaghai wa kifedha, usajili haramu wa biashara na ukwepaji kodi. Jumuiya ya wafanyabiashara ya Somalia imelalamika kwamba baadhi ya maafisa wa kaunti wanadai rushwa ili kupuuza kanuni, na kugeuza biashara halali kuwa 'ng'ombe wa pesa taslimu' kwa ulaghai na kufungua mlango kwa biashara haramu kupewa leseni.⁷⁷

UNYAKUZI WA ARDHI

Jambo la kawaida huko Eastleigh ni graffiti inayosomeka, 'Kiwanja hiki hakiuzwi'. Kwa kweli, nyumba iliyo mbele ya ukumbi wa moja ya mazungumzo ilionyesha graffiti kama hiyo (tazama picha iliyo chini kushoto). Unyakuzi wa ardhi na ununuzi haramu wa ardhi ni tatizo kubwa, lakini si jipya. Mnamo 2015, wanafunzi wa shule ya msingi ya umma jijini Nairobi walirushwa na gesi ya kutoa machozi walipokuwa wakipinga kuuzwa kwa uwanja wao wa michezo kwa hoteli.⁷⁸ Na mnamo 2018, vyombo vya habari viliripoti teknolojia ya blockchain kama suluhisho linalowezekana la kupata hati miliki na kuzuia unyakuzi wa ardhi nchini Kenya.⁷⁹

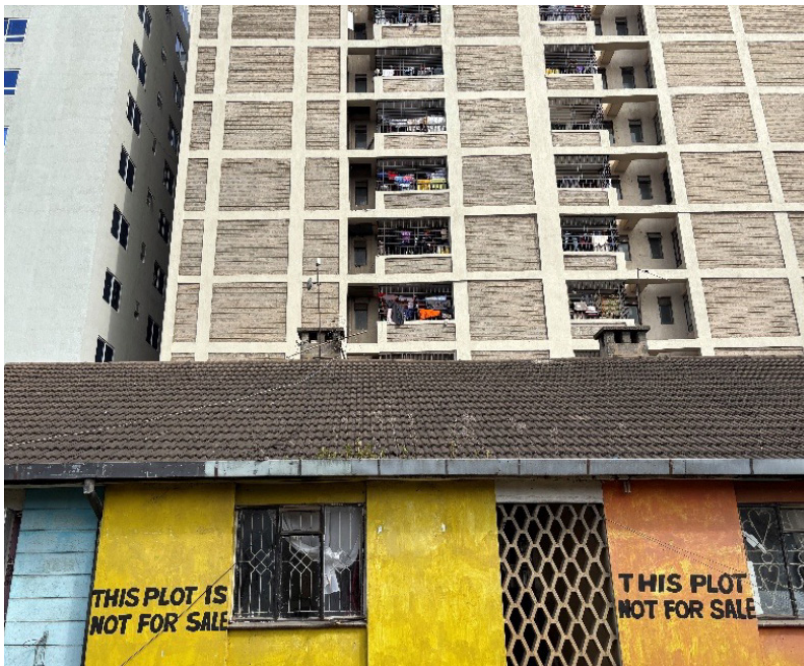
Unyang'anyi wa ardhi na ujenzi haramu unahusishwa na ufisadi na utakatishaji fedha. Tathmini ya Kitaifa ya Hatari ya 2022 iliyoandaliwa kwa ajili ya Huduma ya Usajili wa Biashara iliripoti kwamba ingawa sekta ya ujenzi iliunda 20% ya vyombo vyote vya kisheria nchini Kenya, ilihusika na 57% ya kesi za utakatishaji fedha – kwa kiasi kikubwa sekta iliyoathiriwa zaidi, huku mali isiyohamishika ikifuata, ikiwa na 8% ya kesi.⁸⁰

Asasi za kiraia huko Eastleigh zimelezimika kupanga mifumo yake ya kupambana na unyakuzi wa ardhi. Kwa miaka mingi, maandamano ya barabarani yameokoa vituo muhimu vya umma na maeneo ya miundombinu kutokana na unyakuzi – ikiwa ni pamoja na sehemu ya Hospitali ya Wazazi ya Pumwani, Kituo cha Afya cha Eastleigh na eneo la Shule ya Upili ya Maina⁸¹ Wanjigi. Mtandao wa Amani wa Jumuiya ya Kamukunji (ambao ulikuwa mmoja wa washirika katika mradi wa Majadiliano ya Usalama wa Pamoja) ulizuia jaribio la mtu binafsi la kunyakua ardhi inayomilikiwa na Kituo cha Polisi cha Kituo cha Ndege cha Moi.⁸² Mtu huyu alikuwa amefanikiwa kupata hati miliki ya ardhi hiyo kwa ulaghai. Mwaka uliopita, mbunge wa eneo hilo alizuia majaribio ya watu matajiri ya kunyakua sehemu ya Shule ya Upili ya Maina Wanjigi, taasisi ya elimu ya serikali.⁸³

Baadhi ya magenge ya uhalifu hulenga ardhi ya serikali isiyokaliwa, wakiinyakua kupitia hati bandia na kwa kushirikiana na maafisa wa serikali na mamlaka za manispaa. Njia moja ya kawaida inahusisha mamlaka za mitaa, ikiwa ni pamoja na serikali za mitaa, kuidhinisha na kuwezesha ujenzi wa miradi licha ya pingamizi ambazo hazijatatuliwa na michakato ya mahakama kuhusu ukiukaji unaodaiwa wa kanuni za mipango, ukanda au ujenzi.⁸⁴ Kesi moja mnamo Februari 2026 ilisababisha Tume ya Haki ya Utawala, mchunguzi wa umma wa Kenya, kupendekeza 'mashtaka na hatua za kinidhamu' dhidi ya maafisa kadhaa wa serikali za mitaa kwa kuidhinisha jengo refu huko Eastleigh 'licha ya ukiukaji wa wazi wa sheria'.⁸⁵

Unyang'anyi wa ardhi umeathiri makundi mbalimbali ya kijamii – na sio yote ni jamii zilizotengwa (ingawa ni baadhi ya zilizoathiriwa sana). Mnamo tarehe 9 Oktoba 2025, kamanda wa jeshi la eneo hilo aliwaambia wabunge wa Bunge la Kenya kwamba majengo haramu yalikuwa yanahatarisha usalama wa safari za ndege kupitia Kituo cha Anga cha Moi, kilichopo Eastleigh: 'Miundo imejengwa, na inahatarisha usalama wa kituo hicho. Juhudi za kuripoti hili kwa serikali ya kaunti zimeshindwa kwani miundo zaidi inaendelea kujengwa.'⁸⁶ Hata jeshi, inaonekana, limekatishwa tamaa katika mapambano yake dhidi ya unyang'anyi wa ardhi.

Kamati ya Seneti ya Ugatuzi mnamo Machi 2022 ilipendekeza uchunguzi kuhusu kufukuzwa kinyume cha sheria kutoka kwa vitengo vya makazi vya madaktari na wauguzi wa Eastleigh katika hospitali ya uzazi iliyo karibu, ili kutoa nafasi kwa maendeleo ya kibinafsi.⁸⁷ Mwanachama wa kamati hii baadaye alielezea baadhi ya njia ambazo wanyang'anyi wa ardhi walifanya mwonekano wa uhalali wa kufukuzwa. Kwa mfano, watu waliovaa sare za polisi wangeweka notisi kwenye kipande cha ardhi kinachoonyesha kwamba ni cha polisi na kwamba kilikuwa kinauzwa. Wanyang'anyi wa ardhi kisha wangejitokeza usiku na 'kuwafukuza kila mtu'. Kesi nyingine ilihusisha kufukuzwa kinyume cha sheria kwa wafanyakazi katika ardhi iliyokuwa ya Kampuni ya Maji na Maji Taka ya Jiji la Nairobi, ili kutoa nafasi kwa ajili ya ujenzi.⁸⁸

Mtiriko wa wahamiaji na wakimbizi kwenda Eastleigh umeongeza mahitaji ya ardhi na nyumba, jambo ambalo limesababisha wapangaji wenye kipato cha chini kufukuzwa kwa nguvu. Picha: GI-TOC

MAGENGE NA DAWA ZA KULEVYA HARAMU

Katika mahojiano na mijadala ya kijamii, wanajamii wa Eastleigh walielezea vurugu za magenge kama kipimo kimoja cha shughuli za uhalifu zilizopangwa katika eneo hilo. Uwepo wa magenge una athari mbili kwa wakazi wa Eastleigh – wanaweza kuwa wahanga wa wizi, au kunaswa kama wapita njia katika operesheni kali za polisi dhidi ya magenge, kama ilivyo katika kesi ya awali ya ‘afisa wa polisi muuaji’ anayedaiwa, Ahmed Rashid.

Nairobi ina historia ndefu ya shughuli za magenge zinazohusishwa na mgawanyiko wa kikabila na ufadhili wa kisiasa.⁸⁹ Magenge nchini Kenya mara nyingi yamechukua jukumu la ‘vikundi vya kulazimisha’ katika siasa, vinavyotumiwa na wanasiasa kama ‘usalama’ huku vikivuruga mikutano ya wapinzani, kuzuia harakati au hata kuchoma nyumba au biashara za makundi fulani.⁹⁰ Utafiti wa uhusiano kati ya shughuli za magenge na siasa jijini Nairobi ulisema kwamba ‘kutokujali kwa makampuni ya uhalifu hutumiwa kama aina ya ufadhili’ na wanasiasa ili kufikia maeneo na kupata kura.⁹¹

Wakazi wa Eastleigh walioshiriki katika Majadiliano ya Usalama wa Pamoja walishiriki wasiwasi kama huo kuhusu magenge yanayojiriwa na wamiliki wa nyumba na watengenezaji wa mali kama nguvu ya kuajiriwa kusaidea kutekeleza uhamishaji haramu wa wapangaji ili kutoa nafasi kwa majengo ya makazi au hoteli zenye faida.⁹² Kwa hivyo, jambo hili la unyakuzi wa ardhi linaingiliana na shughuli za magenge ya wenyeji.

Magenge ya wenyeji hapo awali yaliuza mirungi (ambayo ni halali) lakini yalifikia kiwango cha juu cha dawa haramu, ikiwa ni pamoja na kokeni, heroini, bangi na methamphetamine, na dawa zilizobadilishwa. Nigeria, makazi yasiyo rasmi katika mpaka wa Eastleigh na Mathare, ni eneo linalojulikana kwa matumizi na biashara ya dawa za kulevya, na mara nyingi huwa eneo la vita vya ardhi kati ya magenge ya wenyeji. Zaidi ya hayo, wakazi wa Eastleigh walitambua kona kadhaa za barabarani ambazo zinamilikiwa na watumiaji na wauzaji wa dawa za kulevya na zinajulikana sana na polisi.⁹³ Dawa zilizobadilishwa zinaweza kupatikana sio tu kutoka kwa wauzaji wa dawa za kulevya bali pia kupitia kwa maduka ya dawa yaliyosajiliwa, na kuibua masuala ya usimamizi duni na ufsadi kutoka kwa serikali ya Kaunti ya Nairobi.

Eastleigh ina magenge mawili makubwa ya uhalifu – Super Power na kundi la Only the Family (OTF) lililoanzishwa hivi karibuni. Mara nyingi hutajwa kwenye vyombo vya habari kwa majina na wana miundo na uongozi uliopangwa zaidi wa uanachama kuliko makundi madogo ambayo yanahusika zaidi na wizi mdogo. Muhimu zaidi, magenge makubwa kama vile Super Power huwa yanahusika katika ulaghai wa usalama na ulaghai wa biashara, kwani hii inawahitaji kuwa na uwezo wa kuaminika zaidi wa kufanya vurugu iwapo malipo hayatalipwa.

Super Power, genge lililodumu kwa muda mrefu zaidi linalofanya kazi Eastleigh, linajumuisha vijana (wakiwemo Wasomali) ambao wamefukuzwa kutoka nchi za Magharibi ambazo hapo awali zilikuwa zimewahifadhi kama wakimbizi.⁹⁴ Wanadhaniwa kujihusisha na uhalifu – kama vile uuzaji wa dawa za kulevya, wizi, wizi wa kutumia nguvu na unyang'anyi – ili kudumisha mitindo yao ya maisha ya Magharibi.⁹⁵

Tofauti na magenge madogo ya wenyeji, wanachama wa Super Power wakati mwingine hutumia bunduki, jambo ambalo ni nadra kwa magenge ya Nairobi. Super Power imebadilisha mienendo ya magenge huko Eastleigh si tu kutokana na nguvu zao za moto bali kwa sababu, kabla ya kundi hilo kuibuka, wahusika wa magenge wenye nguvu zaidi katika eneo hilo walikuwa kutoka vitongoji vya karibu vya Mathare na Pangani. Afisa wa polisi Ahmed Rashid, anayetuhumiwa kwa mauaji ya kiholela kwa jina la magenge ya kupigana huko Eastleigh, anafikiriwa kuidhoofisha Super Power kwa kuwalazimisha wanachama wake wengi kutawanyika kwenda maeneo mengine yenye idadi ya watu wa Somalia (kama vile Komarocks, Kiamaiko na Mowlem), na kwenda nchi zingine. Hata hivyo, baadhi ya wakazi wanaamini kwamba Super Power imekuwa jasiri katika miaka ya hivi karibuni.

Huko Eastleigh, baadhi ya *matatu* na *boda boda* – aina muhimu za usafiri wa umma jijini Nairobi – zinadhibitiwa na magenge. Picha: GI-TOC

Wakazi wa Eastleigh waliohojiwa kwa ajili ya utafiti huu walikuwa wameshuhudia washukiwa wa Super Power wakinyang'anya biashara katika mitaa ya 3, 4 na 7. Genge hilo pia linadhibiti baadhi ya *boda boda* na *matatu* katika Mtaa wa Jam huko Eastleigh. Mendeshaji⁹⁶ mmoja wa *matatu* aliripoti kwamba kundi hilo sasa linadhibiti takriban 25% ya *matatu* 200 zinazofanya kazi katika Barabara ya 18 yenye urefu wa kilomita 10, ambayo huhudumia maeneo ya Eastleigh na Komarock.⁹⁷ Huduma za umma kama vile usafiri pia huwavutia magenge jijini Nairobi kwa sababu asili yao muhimu ina maana kwamba malipo ya mara kwa mara yanaweza kuporwa kwa ajili ya 'ulinzi' au kuendelea kutoa huduma.⁹⁸

Huduma nyingine muhimu ambayo Super Power imejikita nayo ni ukusanyaji wa taka, kujaribu kuwafukuza watoa huduma binafsi ili genge hilo liweze kutawala soko. Ingawa Kaunti ya Jiji la Nairobi ina jukumu la kawaida kwa huduma hii, usimamizi wa taka ni miongoni mwa huduma nyingi za umma ambazo hazitoshi katika maeneo ya kipato cha chini jijini Nairobi. Taka ambazo hazijakusanywa zimekuwa kero kubwa kwa umma, na husababisha pengo kubwa la utoaji wa huduma ambalo huvutia makundi ya wahalifu – yanayojulikana miongoni mwa wenyeji kama 'magenge ya uhalifu'. Wamechukua jukumu la kuondoa taka na kuwatoza wakazi na wamiliki wa biashara kwa ajili ya ukusanyaji. Kiwango cha ushiriki wa Super Power katika biashara hii hakijulikani. Serikali ya Kaunti ya Nairobi ililazimika kuingilia kati mnamo Desemba 2025 ili kuzuia jaribio la genge hili la kuchukua ukusanyaji wa taka kutoka kwa watoa huduma waliopo katika eneo la Eastleigh.⁹⁹

Ingawa wakazi hivi karibuni wamegundua uwepo wa OTF huko Eastleigh na maeneo ya jirani kama vile Biafra, Mathare na Pangani, taarifa chache zinazopatikana kwa sasa kuhusu uanachama wao na shughuli haramu za kiuchumi. Genge hilo linaonekana kuwa limechukua mbinu inayoonekana wazi, huku maandishi ya OTF sasa yakionekana kwenye majengo kote Eastleigh.¹⁰⁰

KUTAMBUA CHANGAMOTO ZA UTOAJI WA HUDUMA ZA KUSHUGHULIKIA

Mmoja mtambuka kutoka kwa utafiti na mijadala ni kwamba masoko tofauti haramu yanaathiri jamii ya Wasomali huko Eastleigh, na kwamba yana uhusiano na kuimarishana katika mzunguko mbaya. Kwa mfano, washiriki kadhaa wa mijadala na waliohojiwa waliripoti kughushi hati kama soko linalowezesha aina nyingine za uhalifu, kama vile kuwezesha biashara haramu ya binadamu na mitandao ya magendo kulipa ili raia wa kigeni wapitie Nairobi.

Mashirika ya haki za binadamu ya eneo hilo pia yameripoti kwamba ukuaji wa ujenzi katika eneo hilo (wakati mwingine unahusisha ujenzi haramu katika ardhi iliyotengwa) umewezesha kazi ya wafanyabiashara haramu wa binadamu wanaowavutia wanawake katika unyonyaji wa kingono.¹⁰¹ Kundi moja la asasi za kiraia lilisema kwamba wafanyakazi wa hoteli na vyumba vilivyojengwa hivi karibuni katika eneo hilo wanashirikiana na wafanyabiashara haramu ili kuficha unyonyaji huo kwa mamlaka.¹⁰²

Zaidi ya hayo, kufukuzwa kinyume cha sheria kwa wapangaji kufuatia unyakuzi wa ardhi kunawezeshwa na upatikanaji wa wanachama wa genge walioajiriwa ambao wanaweza kutekeleza kufukuzwa kwa watu kupitia vurugu.

Changamoto za usalama zinazoikabili Eastleigh pia zinahusishwa na mabadiliko ya hali ya hewa, huku wahamiaji na wakimbizi wakikimbia usumbufu wa shughuli za kilimo na uchumi katika maeneo ya vijijini ya Somalia au kaskazini mwa Kenya wakihamia katika eneo hilo. Wahamiaji wapya, ambao mara nyingi tayari wako katika nafasi zilizotengwa kijamii na kiuchumi, hudhuriwa kwa urahisi na watendaji wafisadi au wahalifu.

Kinachochangia udhaifu wa Eastleigh katika aina hizi tofauti za uhalifu ni mapengo ya muda mrefu katika utoaji wa huduma za msingi na, katika kesi ya polisi, kutoaminiana kati ya maafisa na jamii ya Wasomali. Mapengo haya hufungua njia kwa watendaji wasiodhibitiwa na mara nyingi wawindaji na vurugu kushindana katika masoko yenye faida, kama vile ukusanyaji wa taka na utoaji wa 'usalama'. Masoko haya ya

Ukuaji wa ujenzi wa Eastleigh umerahisisha kazi ya wafanyabiashara haramu wa binadamu wanaowavutia wanawake katika unyonyaji wa kingono. Picha: GI-TOC

mijini huwa fursa kwa vikundi kama mafia kutumia kodi zinazoendeleza uwepo wao wa eneo. Masoko ya ardhi jijini Nairobi yanaathiriwa na mtindo tofauti zaidi wa tabia ya uwindaji, ambapo wanyakuzi wa ardhi na sehemu za jimbo hushirikiana kupitia uhusiano wa kivuli, na huonekana sana kama uwindaji dhidi ya wapangaji wenye kipato cha chini na waliotengwa ambao hufukuzwa.¹⁰³ Katika maeneo mengi ya Nairobi, maneno ‘mafia’ na ‘mashirika ya ujasusi’ yametumika kuelezea vikundi vya watengenezaji, mawakala wa mali na wawezeshaji wa ndani ambao hutenda kupitia uhusiano wa ufsadi na watendaji wa serikali ili kumiliki ardhi na kujenga maendeleo mapya.¹⁰⁴

Washiriki katika Mazungumzo ya Usalama wa Pamoja walielezea vikwazo kadhaa vya kushughulikia mapungufu katika utoaji wa huduma na kupendekeza njia za kubuni jibu bora zaidi kwa aina za uhalifu uliopangwa unaoathiri jamii ya Wasomali huko Eastleigh. Hizi zinaweza kugawanywa katika makundi matano, zikijumuisha changamoto kuu zinazokabili serikali, polisi, mahusiano ya kijamii na serikali na mipango ya asasi za kiraia; na seti nyingine ya changamoto zinazohusiana hasa na mabadiliko ya hali ya hewa. Maeneo haya matano ya mada yaliibuka kutoka kwa mazungumzo ya kwanza na kuongoza majadiliano ya suluhisho zinazowezekana.

Mapendekezo yaliyofupishwa hapa chini – na kuelezwa katika Mkataba wa Usalama wa Pamoja – yanalenga kushughulikia maeneo haya matano muhimu. Mapendekezo yanatokana na uchambuzi wa aina za uhalifu uliopangwa unaoathiri jamii ya Wasomali huko Eastleigh, kama ilivyoainishwa katika muhtasari huu wa sera. Kwa pamoja, muhtasari huu wa sera na Mkataba wa Usalama wa Pamoja vinaweza kuwa muhimu katika kubuni jibu kamili kwa usalama wa mijini katika eneo hilo, kwa watunga sera, maafisa wa serikali, mashirika ya kiraia na jamii.

1. Mipango ya serikali

Washiriki walitambua mzunguko wa mara kwa mara na uhamisho wa wakuu wa kaunti na mamlaka zingine za kutekeleza sheria kama kikwazo kikubwa cha kujenga uaminifu, kwa kuwa huvuruga mahusiano yaliyoanzishwa na kumbukumbu za kitaasisi. Kuna makubaliano kwamba kuna ufsadi katika kutoa hati (vitambulisho, pasipoti, leseni za biashara), na kwamba utatuzi wa migogoro ya jadi (*maslaha*) hauna mifumo ya uwajibikaji kwa uhalifu mkubwa, na kuruhusu kurudia uhalifu. Mapendekezo yalijumuisha:

- Kuanzisha wasimamizi kati ya jamii na serikali: kuteua na kuwafunza maafisa wawili wa uhusiano wa jamii kwa kila kata ndogo ndani ya Eastleigh – mmoja kutoka serikali ya kaunti na mmoja kutoka jamii – ili kutumika kama sehemu za kudumu za mawasiliano, zilizotengwa kutokana na uhamisho wa kiutawala; kuanzisha kamati za pamoja za uendeshaji ngazi ya kata zinazojumuisha machifu, machifu wadogo, wazee na vijana, pamoja na uwakilishi wa wanawake, ili kukutana kila mwezi na kupitia masuala ya usalama na utoaji huduma.
- Kutumia mifumo ya kidijitali kukuza usawa na uwazi: kuna makubaliano madhubuti kwamba kuharakisha uwekaji wa leseni zote za kaunti, miunganisho ya huduma za maji (maji, umeme), na utoaji wa hati kutapunguza visa vinavyowezekana vya ufsadi (kama vile rushwa) na tabia zingine za kinyonyaji wakati wa mwingiliano wa ana kwa ana na madalali. Washiriki walisisitiza kwamba mifumo ya kidijitali lazima ikamilishwe na uchunguzi mkali wa kimwili kwa usajili mpya ili kuzuia ulaghai wa utambulisho.
- Kurekebisha mifumo ya haki za jadi: huku wakitambua thamani ya *maslaha* (utatuzi wa migogoro wa kitamaduni wa Somalia) kwa ajili ya mshikamano wa kijamii, washiriki walipendekeza itambuliwe rasmi kwa migogoro midogo ya kiraia na uhalifu mdogo tu. Kwa uhalifu mkubwa (km biashara haramu ya binadamu, uhalifu wa vurugu), mifumo lazima iundwe ili kuhakikisha kesi zinapelekwa kwenye mfumo rasmi wa haki, pamoja na ulinzi dhidi ya kurudia uhalifu.

2. Mienendo na mipango ya polisi

Ingawa mpango wa polisi jamii unaojulikana kama Nyumba Kumi umewaruhusu wakazi wa jamii kushiriki katika kukuza usalama, bado una athari na hauna rasilimali za kutosha. Baadhi ya maafisa wa polisi wanaendelea kuwachunguza na kuwanyanyasa Wasomali, na rasilimali za polisi zinaelekezwa vibaya na maeneo yenye uhalifu. Uwezo mdogo wa uchunguzi unazuia kesi dhidi ya mitandao ya uhalifu iliyopangwa. Mapendekezo ya kushinda matatizo haya ni pamoja na:

- Kubadilisha na kuwawezesha Nyumba Kumi kuwa makini zaidi na mwenye ufanisi: washiriki walikubaliana kwa dhati kwamba Nyumba Kumi ni wazo zuri, lakini waliongeza kuwa inahitaji vifaa bora zaidi, uchunguzi zaidi na mafunzo kwa wanachama, motisha zaidi kwa wanachama kuwa makini katika kuchunguza uhalifu na mifumo ya uwajibikaji kuhusiana na jamii.
- Kuondoa ubaguzi na kuimarisha uwajibikaji miongoni mwa watekelezaji wa sheria: pia kulikuwa na makubaliano kwamba mafunzo na maandalizi maalum zaidi yangewasaidia polisi kuelewa vyema mahitaji na udhaifu wa jamii za Wasomali. Hii ingejumuisha mafunzo ya lazima ya uwezo wa kitamaduni kwa maafisa wa polisi wanaohudumu Eastleigh na tarafa zinazozunguka kuhusu utamaduni wa Wasomali, haki za wakimbizi na polisi wanaozingatia kiwewe.
- Kuzingatia zaidi rasilimali za polisi katika kuongeza uwezo wa kuzuia uhalifu na uchunguzi: hii ingejumuisha magari zaidi ya doria na rasilimali za uchunguzi kwa mamlaka kushughulikia mitandao ya mamlaka mtambuka na mitandao iliyoboreshwa ya CCTV katika maeneo ya umma kwa kutumia kitengo cha ufuatiliaji cha kati.

3. Mahusiano ya kijamii na polisi na serikali

Rushwa ni kichocheo muhimu cha biashara haramu ya binadamu, udanganyifu wa nyaraka na hila za ulinzi, kuharibu imani ya umma kwa taasisi za serikali na kuathiri usalama wa umma. Washiriki walipendekeza:

- Uthibitishaji wa hati kidijitali: sambamba na mapendekezo ya uthibitishaji wa huduma na nyaraka za umma (katika mada ya 1), washiriki walipendekeza msaada wa polisi katika kutekeleza mipango ya uthibitishaji wa hati kidijitali. Kwa mfano, polisi wanapaswa kuunganisha zana zao za uthibitishaji wa hati kwenye hifadhidata ya Idara ya Uhamiaji na hifadhidata ya Hati za Kusafiri Zilizoiwiwa na Zilizopotea za INTERPOL. Sambamba na uthibitishaji wa hati kidijitali, serikali inapaswa kuwekeza katika mifumo ya kibiometriki (ambayo haiathiriwi sana na ulaghai) na kufanya ukaguzi wa mara kwa mara wa sehemu za utoaji hati.
- Uwekaji alama wa kidijitali: vibali vyote vilivyotolewa na kaunti na hati za ardhi vinapaswa kujumuisha misimbo ya QR yenye data iliyosimbwa kwa njia fiche inayoweza kuthibitishwa kupitia programu ya kaunti ya umma, ili kupunguza ughushi.
- Kuimarisha ulinzi wa waathiriwa na wafichuzi wa taarifa: hii ingejumuisha dhamana za kutokujulikana kama vile vifungu vya uhamisho na mabadiliko ya utambulisho kwa watoa taarifa walio katika hatari kubwa, na uwakilishi wa kisheria bila malipo kwa wafichuzi wa taarifa. Washiriki pia walipendekeza simu ya siri ya kuripoti uhalifu yenye usaidizi wa lugha katika Kisomali na Kiswahili, inayosimamiwa na kundi huru la asasi za kiraia.

4. Mipango ya asasi za kiraia

Mashirika ya kiraia na kamati za mitaa za ujenzi wa amani hutegemea ufadhili wa nje wa muda mfupi, unaotegemea miradi, ambao hupunguza uendelevu. Wanaharakati wanakabiliwa na unyanyasaji, vitisho na kuingiliwa na urasimu. Maboresho ya hali hii yanaweza kuhusisha:

- Kuanzisha majukwaa ya wadau: vikundi vinakubaliana kuhusu hitaji la kuanzisha majukwaa ya usalama ya kila robo mwaka, ya ngazi ya juu, pamoja na wawakilishi wa serikali ya kitaifa, viongozi wa biashara, Nyumba Kumi, na mashirika ya kiraia ili kushiriki akili na kuratibu majibu. Majukwaa haya lazima yawe na ajenda zilizo wazi, uwezesaji usioegemea upande wowote, na yajumuishe wawakilishi wa wanawake na vijana.
- Imarisha uendelevu wa kifedha kwa mashirika ya kiraia: washiriki walisitiza sana umuhimu wa kujenga uendelevu zaidi wa kifedha kwa mashirika yasiyo ya kiserikali ya kujenga amani huko Eastleigh na mazingira mengine yaliyoathiriwa na uhalifu. Hii ni pamoja na kupunguza utegemezi wao kwa ufadhili wa muda mfupi kutoka kwa wafadhili wa nje na kutengeneza zana za ndani (Kenya) ili kuendeleza mipango. Mashirika ya kiraia yanapaswa kubadilisha ufadhili kwa kuendeleza miradi ya kuzalisha mapato, kuomba fedha za serikali za ufadhili wa hisani na kuimarisha mitandao ya kujitolea. Washirika wa kimataifa wanapaswa kutoa ufadhili wa msingi wa muda mrefu na unaobadilika.
- Kuzipa mashirika ya kiraia mifumo imara zaidi ya ulinzi: hii ingejumuisha itifaki ya ulinzi, inayojumuisha makubaliano kati ya Kamandi ya Polisi ya Mkoa wa Nairobi, Bodi ya Uratibu ya Mashirika Yasiyo ya Kiserikali, na muungano wa mashirika ya kiraia unaohakikisha uhuru wa kutembea na kukusanyika, arifa ya saa 48 kwa maswali yoyote rasmi, na timu ya pamoja ya majibu ya haraka (kutoka kwa polisi) kushughulikia vitisho. Zaidi ya hayo, mafunzo ya usalama wa kidijitali yanapaswa kutolewa kwa wanaharakati, yanayohusu mawasiliano yaliyosimbwa kwa njia fiche, uhifadhi salama wa data na mbinu za kupambana na ufuatiliaji.

5. Mabadiliko ya tabianchi na ukosefu wa usalama unaohusiana

Uhamiaji unaosababishwa na hali ya hewa kutoka Somalia na kaskazini mwa Kenya huongeza mtiririko wa wahamiaji walio katika mazingira magumu sana ambao wanakabiliwa na unyonyaji kupitia mitandao ya magendo, kazi ya kulazimishwa na unyanyasaji wa kijiinsia wanapowasili Eastleigh. Wahamiaji wa hivi karibuni hawana njia za usalama au mifumo imara ya ujumuishaji, kama vile makazi salama, nyaraka na mifumo ya usaidizi wa kijamii (ikiwa ni pamoja na afya ya akili). Washiriki mara nyingi walitaja kwamba waathiriwa wa uhamiaji unaohusiana na hali ya hewa 'hawaonekani', kwa kuwa ni vigumu kuwatofautisha na wahamiaji wengine wanaokabiliwa na aina nyingine za sababu za msukumo kutoka Somalia na kaskazini mwa Kenya. Ushauri wao ulikuwa:

- Tekeleza hatua za utambuzi na usaidizi wa haraka kwa wahamiaji wapya waliowasili: washiriki walipendekeza serikali inapaswa kuunga mkono kampeni za uhamasishaji zinazoongozwa na jamii ili kusaidia kutambua wahamiaji wapya. Unda njia salama za rufaa kwa huduma zilizopo na uweke nyumba salama kwa makundi yaliyo hatarini, hasa wasichana wanaokimbia ndoa za kulazimishwa.
- Unda ulinzi jumishi na usaidizi wa riziki kwa jamii za wahamiaji: kwa muda mrefu, serikali na asasi za kiraia zinapaswa kwa pamoja kuunda miundo ya usaidizi wa kijamii iliyo kamili zaidi ili kuwasaidia wahamiaji wanaofika Eastleigh kupata na kuweka makazi salama, nyaraka, usaidizi wa kisheria, usaidizi wa afya ya akili, huduma na ujuzi wa utunzaji wa watoto (hasa zile za lugha na kidijitali). Hii itajumuisha programu ya makazi na vituo vya ustahimilivu wa kijamii vinavyotoa mafunzo kuhusu lugha na ujuzi wa kitaaluma.

NOTES

- 1 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 20 Novemba 2025.
- 2 Mahojiano na mkuu wa utawala, Eastleigh, Nairobi, 16 Januari 2026.
- 3 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 20 Novemba 2025.
- 4 Ibid.
- 5 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (serikali na kundi la utekelezaji wa sheria), Eastleigh, Nairobi, 24 Novemba 2025.
- 6 Manuel Ntoyai, *Two Eastleigh chiefs among 26 arrested in fraudulent ID, passport issuance racket*, TNX, 12 Agosti 2025, <https://www.tnx.africa/newsbeat/article/2001535992/two-eastleigh-chiefs-among-26-arrested-in-fraudulent-id-passport-issuance-racket>.
- 7 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 21 Januari 2026.
- 8 Maureen Kinyanjui, *Security agencies identify 126 organised gangs operating in Nairobi*, *The Eastleigh Voice*, 17 Desemba 2025, <https://eastleighvoice.co.ke/city-affairs/256471/security-agencies-identify-126-organised-gangs-operating-in-nairobi>.
- 9 Simone Haysom na Ken Opala, *Crime Politics: The Kenyan Gang Phenomenon*, Mpango wa Kimataifa wa Kupambana na Uhalifu uliopangwa wa Kimataifa (GI-TOC), Novemba 2020, <https://globalinitiative.net/analysis/gangs>.
- 10 Mahojiano na mwendeshaji wa *matatu* kwenye Njia ya 18, Eastleigh, Nairobi, 6 Januari 2026.
- 11 Nasibo Eastleigh ya Kabale, *Nairobi's Eastleigh markets itself as a retail tourism hub*, *The Standard*, 4 Agosti 2018, <https://www.standardmedia.co.ke/nairobi/article/2001276122/nairobi-s-eastleigh-markets-itself-as-a-retail-tourism-hub>.
- 12 Kaunti ya Jiji la Nairobi, *Nairobi County Refugee Integration and Community Building Strategy*, Lango la Data ya Uendeshaji la UNHCR, 29 Aprili 2025, uk. 19–20, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/116289>.
- 13 Taasisi ya Kimataifa ya Mazingira na Maendeleo (IIED), *Nairobi launch pioneering refugee integration strategy*, 23 Aprili 2025, <https://www.iied.org/nairobi-launch-pioneering-refugee-integration-strategy>.
- 14 Amit Tubi na Yael Israeli, *Has climate migration succeeded in adapting or has it maladapted? A comprehensive outcome assessment in Kenya*, *Usimamizi wa Hatari za Hali ya Hewa*, 44 (Januari 2024), <https://doi.org/10.1016/j.crm.2024.100614>.
- 15 Habari za BBC, *Westgate attack: Two jailed for Kenya shopping mall attack*, 30 Oktoba 2020, <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-54748341>.
- 16 Emma Elfversson na Kristine Höglund, *Violence in a city that belongs to no one: Urban heterogeneity and the associated insecurity in Nairobi, Kenya*, *Migogoro, Usalama na Maendeleo*, 19, 4 (2019), uk. 347–370, <https://doi.org/10.1080/14678802.2019.1640493>; Moritz Schuberth, *Hybrid security governance, post-election violence and the legitimacy of social armed groups in urban Kenya*, *Jarida la Mafunzo ya Afrika Mashariki*, 12, 2 (2018), uk. 386–404, <https://doi.org/10.1080/17531055.2018.1457277>.
- 17 World Bank, *Urban Development*, <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview>.
- 18 Abdullahi Boru Halakhe na Sarah Miller, *No Going Back: The New Urban Face of Internal Displacement in Somalia*, Refugees International, Mei 2023, <https://www.refugeesinternational.org/reports-briefs/no-going-back-the-new-urban-face-of-internal-displacement-in-somalia>.
- 19 Taasisi ya Bonde la Ufa, *Eastleigh and Beyond*, Septemba 2014, <https://riftvalley.net/publication/eastleigh-and-beyond>.
- 20 Ariam Negash na Estefanía Cortés Camilo de Sales, *Refugee Resilience: The Experiences of Somali Refugees in Nairobi, Kenya*, LSE International Development, 22 Juni 2024, <https://blogs.lse.ac.uk/internationaldevelopment/2024/06/22/refugee-resilience-the-experiences-of-somali-refugees-in-nairobi-kenya/>.
- 21 Elizabeth H Campbell, *Urban Refugees in Nairobi: Problems of Protection, Mechanisms of Survival, and Possibilities for Integration*, *Jarida la Mafunzo ya Wakimbizi* 19, 3 (2006), uk. 399, <https://doi.org/10.1093/jrs/fel011>.

- 22 Ariam Negash na Estefanía Cortés Camilo de Sales, *Refugee Resilience: The Experiences of Somali Refugees in Nairobi, Kenya*, LSE International Development, 22 Juni 2024, <https://blogs.lse.ac.uk/internationaldevelopment/2024/06/22/refugee-resilience-the-experiences-of-somali-refugees-in-nairobi-kenya>.
- 23 Abdullahi Boru Halakhe na Andhira Yousif Kara, *Removing Red Tape to Get Kenya's Refugee Act Right*, Shirika la Kimataifa la Wakimbizi, 13 Machi 2025, <https://www.refugeesinternational.org/reports-briefs/>.
- 24 Ibid.
- 25 Foni Joyce Vuni na Buhendwa Iragi, *Refugees' Access to Work Permits and Business Licenses in Kenya*, Kituo cha Utafiti kinachoongozwa na Wakimbizi, Chuo Kikuu cha Oxford, 2023, <https://refugeeiledresearch.org/wp-content/uploads/2023/07/WUSC-exec-23-July-p20>.
- 26 Abdullahi Boru Halakhe na Andhira Yousif Kara, *Removing Red Tape to Get Kenya's Refugee Act Right*, Refugees International, 13 Machi 2025, <https://www.refugeesinternational.org/reports-briefs/removing-red-tape-to-get-kenyas-refugee-act-right>.
- 27 IIED, *Nairobi launch pioneering refugee integration strategy*, 23 Aprili 2025, <https://www.iied.org/nairobi-launch-pioneering-refugee-integration-strategy>.
- 28 Kituo cha Kitaifa cha Utafiti wa Uhalifu, *Human Trafficking in Kenya*, Juni 2015, uk. 19–20, <https://crimeresearch.go.ke/wp-content/uploads/2018/05/Human-Trafficking-in-Kenya.pdf>.
- 29 Ibid.
- 30 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 21 Januari 2026.
- 31 Amit Tubi na Yael Israeli, *Has climate migration succeeded in adapting or has it maladapted? A comprehensive outcome assessment in Kenya*, Usimamizi wa Hatari za Hali ya Hewa, 44 (Januari 2024), <https://doi.org/10.1016/j.crm.2024.100614>.
- 32 Ibid, uk. 8.
- 33 Rosalind Raddatz na Matthew Kerby, *No Safe Place: Violence among Unaccompanied Refugee Minors Seeking Asylum in Kenya*, *International Migration Review*, 58, 3 (2024), uk. 1055–1074, <https://doi.org/10.1177/01979183231170796>.
- 34 Historia ya Mashahidi wa BBC, *Kenya: The Westgate shopping mall attack*, <https://www.bbc.co.uk/sounds/play/w3ct1wz3>.
- 35 Amanda Sperber, *The Eastleigh Crackdown*, *UN Dispatch*, 29 Aprili 2014, <https://undispatch.com/eastleigh-crackdown>; Joshua Meservey, *The Eastleigh Crackdown and the Troubled Kenya-Somalia Relationship*, Baraza la Atlantiki, 2 Mei 2014, <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/external/intelbrief-the-eastleigh-crackdown-the-troubled-kenya-somalia-relationship>.
- 36 Garowe Online, *Kenya: Ahmed Rashid who led most-feared 'Pangani Six' gang charged with murder*, 30 Juni 2020, <https://www.garoweonline.com/en/world/africa/kenya-ahmed-rashid-who-led-most-feared-pangani-six-ashtakiwa-kwa-murder>.
- 37 BBC News, *Inside the world of Kenya's 'killer cop'*, 9 Oktoba 2018, <https://www.bbc.co.uk/news/av/world-africa-45450400>.
- 38 Hiraan Mtandaoni, *Ahmed Rashid trial unfolds as Kenya faces reckoning on police violence*, 29 Julai 2025, https://www.hiiraan.com/news4/2025/July/202381/ahmed_rashid_trial_unfolds_as_kenya_faces_reckoning_on_police_violence.aspx.
- 39 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya pili (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 21 Januari 2026.
- 40 Tofauti hii iligunduliwa wakati wa raundi tatu za Majadiliano ya Usalama wa Pamoja.
- 41 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 20 Novemba 2025.
- 42 Mahojiano na mkimbizi wa Somalia, Eastleigh, 8 Januari 2026.
- 43 Mahojiano na afisa kuhusu Nyumba Kumi (mpango wa polisi jamii wa ngazi ya chini), Eastleigh, 13 Januari 2026.
- 44 Mahojiano na mkimbizi, Eastleigh, 8 Januari 2026.
- 45 George Kashindi na wenzake, *Kenya: Introduction to dispute resolution laws*, Vyumba na Washirika, <https://chambers.com/content/item/3894>.
- 46 Majadiliano wakati wa raundi tatu za Majadiliano ya Usalama wa Pamoja, Novemba 2025–Februari 2026, Eastleigh, Nairobi.
- 47 Taasisi ya Bonde la Ufa, *Eastleigh and Beyond*, 2018, <https://riftvalley.net/publication/eastleigh-and-beyond>.
- 48 Nick Wadhams, *Somali Pirates Take the Money and Run, to Kenya, Africa*, NPR, 5 Mei 2010, <https://www.npr.org/2010/05/05/126510891/somali-pirates-take-the-money-and-run-to-kenya>.
- 49 David Kaufman, *The world's most improbable real-estate booms*, CNBC, 26 Novemba 2012, <https://www.cnbc.com/2012/11/26/the-worlds-most-improbable-real-estate-booms.html>.
- 50 Jonah Kaplan na Joe Walsh, *Everything we know about Minnesota's massive fraud schemes*, CBS News, 1 Mei 2026, <https://www.cbsnews.com/news/minnesota-fraud-schemes-what-we-know>.
- 51 Ibid.
- 52 Ofisi ya Mwanasheria wa Marekani, *Kenyan national charged with international money laundering in Feeding Our Future fraud scheme*, 4 Septemba 2025, <https://www.justice.gov/usao-mn/pr/kenyan-national-charged-international-money-laundering-feeding-our-future-fraud-scheme>.
- 53 Didacus Malowa, *Minnesota fraud: Rigathi Gachagua asks Trump to conduct Venezuela-style raid in Kenya*, Tuko, 5 Januari 2026, <https://www.tuko.co.ke/politics/614144-gachagua-claims-ruto-allies-minnesota-scam-urges-trump-maduro-asingoje>.
- 54 Abdirahman Khalif, *Eastleigh business community denounces allegations linking Somali-owned enterprises to crime*, *The Eastleigh Voice News*, 13 Januari 2026, <https://eastleighvoice.co.ke/news/270424/eastleigh-business-community->

- denounces-allegations-linking-somali-owned-enterprises-to-crime.
- 55 Shirika la Kimataifa la Uhamiaji, *Migration Along the Eastern and Southern Africa Route, Report 1, January–June 2025*, 13 Novemba 2025, https://ehsa.iom.int/sites/g/files/tmzbd12706/files/documents/2025-11/eastern_southern_africa_route_two_pager_june_2025_0-1.pdf.
 - 56 Mahojiano na mzee wa kijiji cha Eastleigh, Eastleigh, Nairobi, 6 Januari 2026.
 - 57 Ibid.
 - 58 Mahojiano na mkuu wa utawala, Eastleigh, 16 Januari 2026; mahojiano, Nairobi, 6–17 Januari 2026.
 - 59 Mahojiano na wakimbizi, mashirika ya kutekeleza sheria na mamlaka za manispaa, Eastleigh, Nairobi, 6–17 Januari 2026.
 - 60 Kituo cha Kitaifa cha Utafiti wa Uhalifu, *Human Trafficking in Kenya*, Juni 2015, uk. 18–20, <https://crimeresearch.go.ke/wp-content/uploads/2018/05/Human-Trafficking-in-Kenya.pdf>.
 - 61 Judie Kaberia, *Human Trafficking: Over 100 Ugandan Girls Rescued in Eastleigh*, Capital News, 14 Juni 2021, <https://www.capitalfm.co.ke/news/2021/06/human-trafficking-over-100-ugandan-girls-rescued-in-eastleigh>.
 - 62 Idara ya Mambo ya Nje ya Marekani, *2023 Trafficking in Persons Report: Kenya*, 2023, <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/kenya>.
 - 63 Abjata Khalif, *Nairobi's sex trafficking gangs and the girls on the receiving end*, HumAngle, 19 Desemba 2023, <https://humanglemedia.com/nairobis-sex-trafficking-gangs-and-the-girls-on-the-receiving-end>.
 - 64 Ibid.
 - 65 Mahojiano na mkazi wa Eastleigh, Nairobi, 8 Januari 2026.
 - 66 Mahojiano na afisa wa polisi, Kituo cha Polisi cha California, Nairobi, 8 Januari 2026.
 - 67 Tabea Scharrer, wa mukhalas na gazeti : Somali Migrants Navigating the Dangers of Ransom Smuggling in North Africa, *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 709, 1 (2023), uk. 86–104, <https://doi.org/10.1177/00027162241246664>.
 - 68 Wycliffe Nyamasege, *Two suspects behind making of fake travel documents arrested*, Kahawatungu, 31 Machi 2019, <https://kahawatungu.com/two-suspects-behind-making-of-fake-travel-documents-arrested>.
 - 69 Citizen Digital, *Six suspects arrested printing fake govt documents in Eastleigh*, Citizen Digital, 20 Oktoba 2021, <https://www.citizen.digital/news/six-suspects-arrested-printing-fake-govt-documents-in-eastleigh-n285391>.
 - 70 Manuel Ntoyai, *Two Eastleigh chiefs among 26 arrested in fraudulent ID, passport issuance racket*, TNX, 12 Agosti 2025, <https://www.tnx.africa/newsbeat/article/2001535992/two-eastleigh-chiefs-among-26-arrested-in-fraudulent-id-passport-issuance-racket>.
 - 71 Ibid.
 - 72 Mazungumzo ya Pamoja ya Usalama, raundi ya kwanza (serikali na vyombo vya sheria), Eastleigh, Nairobi, 24 Novemba 2025.
 - 73 Ibid.
 - 74 Mohamed Daghar, *Kenya now a key transit point for south-bound migrants*, ENACT Africa, 30 Julai 2019, <https://enactafrica.org/enact-observer/kenya-now-a-key-transit-point-for-south-bound-migrants>.
 - 75 UNODC, *Global Study on Smuggling of Migrants 2018*, uk. 73, https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glosom/GLOSOM_2018_web_small.pdf.
 - 76 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya kwanza (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 20 Novemba 2025.
 - 77 Mazungumzo ya Pamoja ya Usalama, raundi ya kwanza (serikali na vyombo vya sheria), Eastleigh, Nairobi, 24 Novemba 2025.
 - 78 Ibid.
 - 79 Habari za BBC, *Why Kenya hopes blockchain can end land-grabbing*, 4 Mei 2018, <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-43640885>.
 - 80 *National Risk Assessment on Money Laundering and Terrorist Financing by Legal Persons and Legal Arrangements – Kenya*, Oktoba 2023, uk. 21, <https://brs.go.ke/wp-content/uploads/2024/01/PUBLIC-VERSION-MONEY-LAUNDERING-AND-TERRORIST-FINANCING-RISK-ASSESSMENT-REPORT.pdf>.
 - 81 Mahojiano na afisa wa Kamati ya Amani ya Kaunti Ndogo ya Kamukunji na wasimamizi, Eastleigh, Nairobi, 8 Januari 2026. Kamukunji iko katika Kaunti Ndogo ya Kamukunji.
 - 82 Ibid.
 - 83 Ibid.
 - 84 Kenya Magharibi, *#ArrestLandGrabbers: Call for actions for authorities to clamp Nairobi and Eastleigh land grabbers*, Kenya Insights, 27 Julai 2016, <https://kenyainsights.com/arrestlandgrabbers-call-actions-authorities-clamp-nairobi-eastleigh-land-grabbers>.
 - 85 Lucy Mumbi, *Ombudsman recommends prosecution of Nairobi County officials over illegal Eastleigh building approvals*, *The Eastleigh Voice News*, 8 Februari 2026, <https://eastleighvoice.co.ke/eastleigh/289218/ombudsman-recommends-prosecution-of-nairobi-county-officials-over-illegal-eastleigh-building-approvals>.
 - 86 Lucy Mumbi, *Kenya Air Force raises alarm over illegal encroachment near Moi Air Base, Eastleigh*, *The Eastleigh Voice News*, 9 Oktoba 2025, <https://eastleighvoice.co.ke/eastleigh/223496/kenya-air-force-raises-alarm-over-illegal-encroachment-near-moi-air-base-eastleigh>.
 - 87 Bunge la Kenya, *Devolution Committee investigates illegal evictions of residents in Pumwani and Eastleigh*, <https://parliament.go.ke/devolution-committee-investigates-illegal-evictions-residents-pumwani-and-eastleigh>.
 - 88 Habari za KTN Kenya, *Senator Aaron Cheruiyot: There is land grabbed by police, NMS and land officials in Eastleigh*, YouTube,

- 22 Februari 2022, <https://www.youtube.com/watch?v=Gma-9FjSsww>.
- 89 Maureen Kinyanjui, *Security agencies identify 126 organised gangs operating in Nairobi*, *The Eastleigh Voice News*, 17 Desemba 2025, <https://eastleighvoice.co.ke/city-affairs/256471/security-agencies-identify-126-organised-gangs-operating-in-nairobi>; Simone Haysom na Ken Opala, *Crime Politics: The Kenyan Gang Phenomenon*, GI-TOC, Novemba 2020, <https://globalinitiative.net/analysis/gangs>
 - 90 Simone Haysom na Ken Opala, *Crime Politics: The Kenyan Gang Phenomenon*, GI-TOC, Novemba 2020, <https://globalinitiative.net/analysis/gangs>, pp 21 na 42.
 - 91 Emma Elfversson na Kristine Höglund, *Violence in a city that belongs to no one: Urban heterogeneity and the associated insecurity in Nairobi, Kenya*, *Migogoro, Usalama na Maendeleo*, 19, 4 (2019), uk. 356, <https://doi.org/10.1080/14678802.2019.1640493>.
 - 92 Mazungumzo ya Usalama ya Pamoja, raundi ya pili (asasi za kiraia), Eastleigh, Nairobi, 21 Januari 2026.
 - 93 Mahojiano na afisa wa Kamati ya Amani ya Kaunti Ndogo ya Kamukunji na wasimamizi, Eastleigh, 8 Januari 2026.
 - 94 Mahojiano na afisa wa shirika lisilo la kiserikali lenye makao yake Eastleigh, Eastleigh, 13 Januari 2026.
 - 95 Mahojiano na kijana aliyezaliwa Eastleigh na bado anaishi huko, 8 Januari 2026.
 - 96 Mahojiano na mwendeshaji wa *boda boda*, Eastleigh, Nairobi, 6 Januari 2026.
 - 97 Mahojiano na mwendeshaji wa *matatu* kwenye Njia ya 18, Eastleigh, Nairobi, 6 Januari 2026.
 - 98 Antônio Sampaio, *Urban drivers of political violence: Eroding state authority and armed groups in Mogadishu, Nairobi, Kabul and Karachi*, Taasisi ya Kimataifa ya Masomo ya Mikakati, 2020, <https://www.iiss.org/research-paper/2020/05/urban-drivers-of-political-violence>.
 - 99 Mahojiano na afisa wa Serikali ya Kaunti ya Nairobi, Eastleigh, Nairobi, 6 Januari 2026.
 - 100 Mahojiano na mkuu wa utawala huko Eastleigh, Nairobi, 16 Januari 2026.
 - 101 Abjata Khalif, *Nairobi's sex trafficking gangs and the girls on the receiving end*, HumAngle, 19 Desemba 2023, <https://humanglemedia.com/nairobis-sex-trafficking-gangs-and-the-girls-on-the-receiving-end>.
 - 102 Ibid.
 - 103 Valentine Opanga na Detlef Müller-Mahn, *Cartel economies and urban governance: The interplay of operational politics, social incorporation, and land control in Nairobi's informal settlements*, *Africa Spectrum*, 13 Januari 2026, <https://doi.org/10.1177/00020397251411333>.
 - 104 Ibid.

**GLOBAL
INITIATIVE**
AGAINST TRANSNATIONAL
ORGANIZED CRIME

KUHUSU MPANGO WA KIMATAIFA

Mpango wa Kimataifa Dhidi ya Uhalifu wa Kimataifa uliopangwa ni mtandao wa kimataifa wenye Wataalamu 800 wa Mtandao kote ulimwenguni. Mpango wa Kimataifa hutoa jukwaa la kukuza mjadala mkubwa na mbinu bunifu kama msingi wa mkakati jumuishi wa kimataifa dhidi ya uhalifu uliopangwa.

www.globalinitiative.net